

NYSÅGAT

Nr 2 • 2010

Sverige och Norges ledande tidning om småskalig träförädling

**Nu blir Logosol bäst
på verktyg**

SIDAN 3

**Kan någon slå Thore
i precision?**

SIDAN 7

**Gislaved skapar jobb
för ungdomar**

SIDAN 19

**Tonny hyvlade ett
jobb åt sonen**

SIDAN 23

**Gyllene lister till
en drottning**

SIDAN 12

**Vad finns kvar till
eftervärlden?**

SIDAN 14

När du arbetar med trä äger du rätten att känna dig stolt

Jag är stolt morfar och farfar. Förutom att det är fantastiskt med barnbarn, väcker det minnen från när deras föräldrar var små. Jag minns Mattias, idag produktchef här på Logosol. Under en lång period kom han nästan dagligen hem från dagis med flygplan som han byggt av bräder.

Efterhand fyllde hans konstruktioner alla vägar i vår gillestuga. En del var riktigt praktfulla och dekorativt målade skapelser.

Vad gör vi föräldrar när våra barn visar upp sina första försök? Vi berömmar och uppmuntrar dem att fortsätta. Barn äger rätten att känna sig stolta över vad de skapat med sina egna händer, oavsett om det är flygplan byggda av bräder, grytlappar eller pärlhalsband.

Så har föräldrar gjort i alla tider. Det har satt sina spår. Även som vuxna har vi rätten att känna oss stolta över vad vi har gjort med våra egna händer. Det är till och med i sin ordning att skryta en smula, utan att någon tar illa upp.

DET HÄR SLÅR MIG på väg hem från vice riksbankschefen Lars Nyberg, som denna Nysågat berättar om på mittuppslaget. Hans meritlista, eller curriculum vitae som det heter numera, är imponerande. Docent i nationalekonomi och Riksbankens representant i G10-gruppens kommitté för det globala finanssystemet. Bland mycket annat.

Ute på familjens ö i Stockholms skärgård mötte vi honom som en annan person. Klädd i blåkläder, med rätta stolt över vad han åstadkommit i sin snickarverkstad, av trä som han sågat och torkat själv.

Jag känner så väl igen känslan. Att tillverka något med egna händer, som till och med får godkänt av de egna kritiska ögonen och med stolthet kan visas upp för omgivning.

Ingen missunnar dig att vara stolt, rentav en smula mallig.

DET ÄR INTE LIKA tillåtet att vara mallig över sitt dagliga värv. Varken över föredömligt handlagda blanketter, sakkunnigt skrivna PM eller kanske en glimrande idé till ny organisation för den egna arbetsplatsen. I det läget vet vi att det gäller att vara måttfull och spela ned den egna insatsen.

Kanske är det här också förklaringen till förändringar vi ser bland Logosols kunder. Från

början köptes Solosågar och andra maskiner av rationella skäl. Det var lantbrukare som sparade pengar på att själva såga gårdens reparationsvirke och skogsägare som ville ta hand om vindfällan och liknande som inte var lönsamt att sälja.

Jag är övertygad om att stoltheten fanns med redan då, men det är numera en uttalad drivkraft för våra kunder. Det har i sin tur vidgat kretsen av människor som köper sig ett sågverk, en hyvel eller en snickerimaskin.

ALLT FLER UNGA BLIR också kunder hos Logosol. Inte sällan finns en pappa eller morfar i bakgrunden, som uppmuntrar och bidrar med virke ur släktskogen. Helt klart är att hantverk av alla de slag främjar möten mellan generationerna.

Hur viktigt det här är, styrks av en färsk undersökning som jag fick ögonen på för några dagar sedan. Den heter Storstadsbarometern och görs på uppdrag av Nöjesguiden, en tidning för storstädernas nöjesliv.

Undersökningen visar att karriär, kläder, resor och senaste mobiltelefonen inte lägre är det viktigaste i livet. Allt fler unga i storstäderna drömmer om ett liv på landet, om mer tid för familjen och om att arbeta med sina händer.

ENLIGT UNDERSÖKNINGENS projektledare syns trenden även i pressen. Förr fotograferades kändisar i storstadens nöjesvimmel, idag poserar de på knä i en blomsterrabatt.

Det är säkert av samma skäl Logosols produkter allt oftare dyker upp i tidningar och teve, nyligen för andra gången i TV4:as Äntligen Hemma. Den här gången var det Bo Rappne som använde Big Mill Pro för att ersätta stenplattor med rejäla plankor av en nyhuggen ek.

Jag är övertygad om att programledare Rappne var mäktigt stolt, rentav mallig, över vad han åstadkom med virke från ett träd som stod på gården. Ingen missunnar honom det.

Därmed vill jag önska alla Nysågats läsare en riktigt uppfriskande vinter i hantverkets och stolthetens tecken.

Bengt-Olov Byström

Bengt-Olov Byström

www.nysogat.se

Köp ett vindfälle eller presentera din verksamhet

Vill du presentera din verksamhet, sälja dina produkter eller köpa träd? Nu öppnas möjligheterna i Nysågat på Internet.

Nätutgåvan av den här tidningen finns på www.nysogat.se. Den fungerar som andra branschtidningar. Här finner du uppdaterade nyheter om småskalig träförädling, filmreportage och annonser.

Nyheter är en trämarknad och ett forum, öppna för både mindre verksamheter och privatpersoner.

Här kan du presentera vad du sysslar med, oavsett om det är en hobby eller närverksamhet. Här presenterar du dina produkter och tjänster eller annonserar efter det du vill köpa.

Logosols svenska webbplatser har runt 25 000 besökare i månaden. Det är en bråkdel av vad de största annonsplatserna har, med den skillnaden att du slipper tävla om uppmärksamheten med begagnade bilar, antika kaffeserviser och konserthiljetter.

Nysågat på nätet handlar bara om småskalig träförädling, i artiklar och annonser. Det innebär att köpare och säljare lättare hittar varandra.

Förhoppningen är att de nya tjänsterna ska underlätta för landets småskaliga träförädlare. Har du några nedblåsta träd, så finns intresserade köpare här. Söker du reservdelar till gamla maskiner, som knappt någon sett eller hört talas om, är det här rätt ställe.

Besök www.nysogat.se redan idag. Förutom de nya tjänsterna hittar du bland annat filmer från flera av reportagen som du kan läsa här i papperstidningen.

NYSÅGAT

Nysågat är en nyhetstidning om småskalig träförädling och skogsbruk, som utges av Logosol. Det är fritt fram att återge artiklar om du anger källan. Kontakta Logosol för bilder.

Ansvarig utgivare:
Bengt-Olov Byström

Redaktion:
Janne Näsström, Marie Weland, Bengt-Olov Byström, Malte Frisk, Sara Boström, Per Karlsson och Richard Nobel.

Fotografer:
Janne Näsström och Lars Wahlström

Annonser:
Per Karlsson, 0611-182 85

Tryck:
GTC, november 2010

Nysågat finns även på Internet, med uppdaterade nyheter och filmer hela året.
www.nysogat.se

LOGOSOL
Bäst på småskalig träförädling

Nytt bandsågverk

som du har råd med

Logosols bandsågverk LM Pro har fått en kompetent och mycket prisvärd lillebror. Den heter Logosol LumberLite ML26 och finns med både bensinmotor och eldrift.

Storebror LM Pro och dess föregångare LM40 har blivit marknadens ledande bandsågverk i sin klass. Orsaken är hög kapacitet, många tillbehör och möjlighet att såga riktigt grova stockar.

Men det är inte alla som har behov av att kunna såga skogens grövsta träd. Men som ändå föredrar bandsågning. Om dessa sågverk inte kostade så mycket...

Nu finns bandsågverket till rätt pris. Logosol Norwood LumberLite

klarar stockar med en diameter på upp till 65 cm, använder samma typer av sågblad som LM Pro. Sågar längd är 4,9 meter och rälsen kan förlängas i steg om 1,2 meter.

LumberLite har mycket att sköta, med exakt höjdjustering av sågaggregatet som sitter på en lätttrullande vagn. Sågresultatet blir lika bra som med större LM Pro.

Vad är det då man går miste om, jämfört med den större modellen?

– Urvalet av tillbehör är begränsat. Det finns t ex ingen automatisk matning till LumberLite, svarar Logosols produktchef Mattias Byström.

Logosol LumberLite finns med bensinmotor eller eldrift, med en motor från 4 till 8 kW.

Timmerfräsen och balkhyveln Logosol LM410 passar.

Nya Logosol LumberLite med bensinmotor. Finns även med elektrisk motor.

Tredje generationens matning

En av finesserna med nya bandsågverket Logosol Norwood LM Pro MX34 är det smarta matningsaggregatet. Inte nog med att du styr sågningen från ett ställe, aggregatet tar även bort det nysågade virket.

Det har tidigare funnits två typer av matningsaggregat till stockbandsågar. Den enklare varianten är en hjälpmotor som styrs från sågaggregatet. Sågaren promenerar med aggregatet. Så fungerade matningen till gamla LM40, med tillägget att det har automatisk retur.

På de mer avancerade varianterna kan sågaggregatet köras, höjas och sänkas från operatörsplatsen. Sågaggregatet körs fram och tillbaka tills stocken eller blocket har skivats. Vissa har även återmatning av virket. Det här är komplicerade och följaktligen dyra konstruktioner

När LM Pro utvecklades väcktes

frågan om en smartare matning, som även hjälper till att lyfta av virket. Lösningen visade sig vara enklare än vad någon kunde föreställa sig.

Så här fungerar den nya matningen till Logosol LM Pro: Sågaggregatet manövreras från operatörsplatsen i änden av sågverket. När stocken är genomsågad, fälls två rejäla klaffar automatiskt ut bakom bandet. När sågaggregatet backas tillbaka följer plankan eller brädan med. Klaffarna skyddar samtidigt sågbladet.

Sågaren tar emot virket, för att lägga virket på strö. Det går även att bygga någon form av bord där virkets skjuts på. Sedan justeras höjden på sågaggregatet med ett snabbt handgrepp och därefter är det dags för nästa snitt.

Den automatiska matningen demonstrerades på Logosols husmessa i början av oktober. Flera hundra besökare kunde med egna ögon se att aggregatet är smidig och gör ett bättre jobb än båda de tidigare varianterna.

Logosols konstruktör Jonas Höglund demonstrerar den nya matningen till bandsågverket LM Pro. Infällda bilden: Klaffarna som fälls ut bakom sågbladet.

Logosol dubblar sortimentet

Nu blir Logosol en komplett leverantör av verktyg för maskinell träbearbetning. Antalet lagerhållna artiklar fördubblas.

Satsningen består av två delar. Dels har Logosol träffat ett världsomspännande försäljningsavtal med CMT och den mångåriga underleverantören Toolbox, dels har ett eget högkvalitativt och prisvärt sorti-

ment utvecklats under varumärket LOG21.

I skrivande stund producerar Logosol en 150 sidor tjock verktygskatalog, utöver den ordinarie katalogen.

Avtalet och det egna märket LOG21 är ett stort steg framåt för Logosol som en komplett leverantör av verktyg för maskinell träbearbetning inom både industri och hantverk.

Omfattningen illustreras av att antalet artikelnummer hos Logosol

i ett slag fördubblas. Genom satsningen kan Logosol erbjuda ett heltäckande sortiment av hyvelstål, kuttrar, klingor, skaftfräsar och andra skärande verktyg för trä.

Samarbetet beskrivs närmare på sidan 20.

Logosol satsar på det bredaste sortimentet av skaftfräsar. Bland mycket annat.

"Det är bäst att satsa på rejäl maskin med en gång"

Den 24 juni var det rena julafton i Huaröd utanför Kristianstad. Då levererades ett antal paket till Ingemar och Anita Persson, innehållande en av de första stockbandsågarna av modellen Logosol Norwood LM Pro MX34.

Den fick barnen att börja skriva långa önskelistor på virke.

LM Pro har blivit en sådan succé att spekulanterna står i kö. Logosol och samarbetspartnern Norwood var oförberedda på det stora intresset. Varför vill alla ha just LM Pro?

– Jag vet inte, det här är vårt första sågverk, svarar Ingemar.

En förklaring ligger i hans och hustrun Anitas förflutna. Fram till för fem år sedan drev de en mjölkgård i Sjöbo och skogsgården i Huaröd. Lantbruket såldes, men skogen behöll de.

– Är det något som jag lärt mig, så är det att man ska köpa rejäla maskiner på en gång, säger Ingemar.

SÅGAR GROVT

Till gården i Huaröd hör 100 hektar blandskog. För

större gallringar och avverkningsanlitas entreprenör. Men ibland blåser det omkull några träd och det kostar mer än vad det smakar att låta entreprenören göra jobbet. Bättre att ta hand om träden själv med eget sågverk.

Ingemar gick noggrant tillväga och granskade sågverken som finns på marknaden. Han kom fram till att

en stockbandsåg passade bäst. När Logosol presenterade LM Pro föll alla bitar på plats och Ingemar var en av de första som beställde.

– Vi har grov lövskog och LM Pro kan såga grovt, säger Ingemar när han visar sågverket med en grov bokstock upplagd för sågning.

Sedan sågar han stocken. Det går lätt och tyst

med ett utmärkt sågresultat. När Ingemar sopar av spånet från den nysågade stocken, synar Anita resultatet. Hon brukar vara med och såga.

– Jag är van att hjälpa till, ett familjejordbruk driver man tillsammans och det gäller även skogen och sågen, säger hon.

INGET GÅR TILL SPILLO

Det har blivit en hel del sågat under de få månader som sågverket varit i drift. Även en granne har fått hjälp med sågningen och det betyder att Ingemar och Anita snabbt lärt sig såga, trots att de inte har någon tidigare erfarenhet.

Investering i ett sågverk brukar vara en del av ett projekt, men i Huaröd handlar det mer om att ta hand om vad naturen producerar. Även spånet kommer till nytta, det tar arrendatorn av jordbruksmarken hand om.

– Det är så i vår generation, vi blev uppfostrade att inte låta något gå till spillo, säger Anita.

Samtidigt finns här en rolighetsfaktor. Både Ingemar och Anita tycker om att såga, att själva producera det virke som behövs på gården och bistå barnen med byggmaterial. I planerna finns bland annat en liten timmerstuga.

LIVSKVALITET VIKTIGT

Samtidigt kan man fråga sig om eget sågverk är det mest rationella sättet att lösa virkesbehovet. Ingemar tycker att den frågan är fel ställd, allt behöver inte vara rationellt, livskvalitet är minst lika viktigt.

– När vi hade kor, investerade vi i mjölkrobot. Det viktiga var inte lönsamheten utan att vi inte blev lika bundna och kunde ägna oss åt djuren istället för att bära omkring på maskiner, säger han.

Så är det också med sågverket, det viktigaste är inte att det är rationellt utan att det bidrar till ett bra liv. Logosol LM Pro har hittills levt upp till det.

– Vi har grov lövskog. Därför satsade vi direkt på Logosols nya bandsågverk LM Pro, säger Ingemar och Anita Persson i skånska Huaröd.

"Logosols service är perfekt"

– Man är alltid välkommen till Logosol.

Det säger Sören Sundström från Nyland, som passade på att få sin timmerfräs ombyggd när Logosol hade öppet hus i början av oktober.

Sören köpte en Solosåg för ett par år sedan. Sedan gick han en timringskurs och bestämde sig för att nu var det dags att förverkliga drömmen om att själv timra ett hus. Han började med att såga fram block för ändamålet

– Jag hade tur och fick tag i en begagnad timmerfräs. Tyvärr var den byggd för automatmatning och jag behövde en handvevad, berättar han.

Men han hade redan fått bra hjälp från Logosol och litade på att ombyggnaden skulle gå att ordna.

Sören Sundström fick hjälp av Nenos Hido att bygga om sin timmerfräs.

Därför tog han med sig timmerfräsen till Logosols öppna hus.

Där byggde Nenos Hido om fräsen och Sören kunde resa hem med den för att fortsätta timringen.

– Servicen hos Logosol är perfekt, konstaterade Sören.

För att driva ett jordbruk krävs samarbete och det gynnar även sågningen.

Nu biter det bättre!

– Vilken skillnad det är mellan Logosols nya sågblad och originalbladen, säger Bo Eriksson.

– Det nya sågbladet Logosol Ripper håller mycket längre än Wood-Mizers originalblad.

Det säger Bo Eriksson som driver byggföretaget Bo & Bygg i Voxnadalen AB i byn Homna utanför Edsbyn.

Bo Eriksson arbetade tidigare i Norge, men när finanskrisen slog till hösten 2008 återvände han hem till Hälsingland. Han konstaterade då att ROT-avdraget satt fart på den svenska byggmarknaden och att det fanns jobb nära hemorten, särskilt för den som själv kan producera sitt byggmaterial.

– Jag har ingen egen skog, men det här är ett bra skogsdistrikt med skogsägare som gärna säljer stockar, berättar han.

Bland de första investeringarna var en Logosol PH260 fyrkutterhyvel och ett bandsågverk, en Wood-Meizer LT15. Men det var två saker han inte var nöjd med på bandsågverket, den

elektriska matning som erbjöds och kvaliteten på originalbanden.

– Jag vill kunna stå i ena änden av sågverket och köra aggregatet, säger Bo.

MATNING FRÅN LOGOSOL

Något aggregat som motsvarade hans krav fanns inte att uppbringa. Istället tittade han på Logosols motsvarighet och hittade ett nått matningsaggregat som borde passa med lite skruvande. Han beställde matningen som är utvecklad för det gamla bandsågverket LM 40 och konstaterade att det inte krävdes särskilt mycket jobb för att få det att fungera.

– Matningen fungerar perfekt och jag kan skiva upp hela stocken utan att

flytta mig ur fläcken. Jag går tillräckligt mycket i jobbet ändå, säger han.

Under första halvåret 2010 sågade han runt 70 kubikmeter, så matningen sparar många steg. Snabbast går det om stocken skivas upp och sedan kantas i ett särskilt kantverk. Alternativet är att blocksåga och kanta sidobrädorna i sågverket.

BÄTTRE SÅGBLAD

Det problemet löste Bo genom ett fynd i en sommarstuga: Ett stabilt kantverk som en gång i tiden gjort tjänst på Edsbyverken, kanske med att såga ut ämnen till skidor.

– Jag tog hem kantverket och monterade en bensinmotor på remdriften. Det fungerar utmärkt, säger Bo samtidigt som han drar igång motorn och demonstrerar.

Nästa problem var sågbladen som enligt hans uppfattning borde hålla längre än vad de gjorde. Första åtgär-

den blev att köpa Logosols bandsliprobot. Den fungerade bra, men det blev för mycket slipande tyckte Bo och beställde ett fempack av nya sågbladet Logosol Ripper 37.

– Vilken skillnad, de är överlägsna originalbladen. Trots att jag använt dem för att torrklyva virke, så håller bladen mycket bättre. Jag kan verkligen rekommendera Logosols sågblad, säger han.

På jobbfronten har det gått bättre än väntat. Han har haft fullt upp ända sedan företagsstarten för två år sedan. I somras tog han för första gången i eget företag en veckas semester.

– Det har varit allt från utbyggnad av en sommarstuga till restaurering av en fåbodvall. Det bästa är att uppdragen finns inom tre mils radie och att jag slipper långpendla till Norge, säger Bo Eriksson.

Utsug med minsta motstånd

Hur tar man effektivast hand om sågspån och kutterspån? Det är en av de stora frågorna inom småskalig träförädling. Logosol har tagit hjälp av Scandab, världsledande leverantör av utrustning för industriell spånavskiljning.

Det är lika bra att få det sagt på en gång: Flertalet lösningar för utsugning och transport är mindre bra. Orsaken är att särskilt de slangar och rör som används är utvecklade för andra ändamål, i huvudsak för ventilation.

Ett ventilationssystem är konstruerat för att transportera luft. Viktigast är att dämpa kanalljud och andra störningar. Alla som retat sig på bullrande ventilation förstår varför.

I ventilationsanläggningar används lindade spirorör. Slangar för spånsugar är konstruerade på samma sätt. Dessa är mindre lämpade för transport av fasta föremål, som såg- och kutterspån. Den skruvade luftströmmen skapar oreda och spånet fastnar i spiralernas veck. Med tiden täpps rören igen och utsugningen fungerar sämre och sämre.

Lösningen är självklar. Rören ska vara så jämna som möjligt på insidan. Övergångarna mellan rörde-

larna måste vara släta och krökarna ska ha en så stor radie att spånet hänger med i svängarna. Spån ska med minsta friktion transporteras till slutstationen.

Låg friktion minskar även fläktens effektbehov. Därför kan rätt rör löna sig även för den som inte hyvlar eller maskinsnicker så mycket, genom att man kan använda en mindre och billigare fläkt.

Logosol har numera ett komplett program av längdsvetsade rör och krökar med slät insida och skarvar utan nivåskillnad, anpassade slangar, fläktar och allt annat som krävs för att bygga ett spånutsugningssystem som följer minsta motståndets lag.

Tord har maskinen som Logosol aldrig tillverkade

Tord Bramwehl fick mer än hus och skog när han köpte sin mors föräldrahem Norra Marklunda utanför Osby. Han fick ett nytt liv.

– Det enda som kan få mig att sluta säga är rätt Trisslott. Om den dyker upp så seglar vi jorden runt, säger han.

Familjen Bramwehl flyttade hit 1994. Till gården hör 60 hektar skog. Därför blev en av de första investeringarna en Solosåg.

Snart fick den sällskap av en av de allra första fyrkutterhyvlarna från Logosol.

– Där ser du tillverkningsåret, säger Tord och lyfter på locket till hyvelmaskinen.

Denna PH260 anlände till gården Norra Marklunda 1996 och har sedan dess använts för att tillverka många mil av lister och paneler.

– Jag har bytt lite slitagedelar och lager, men i övrigt har det inte varit några problem, säger Tord som inte ser några skäl att byta till något annat.

SPÅN & SPED

Grannarna var inte så imponerade av det lilla sågverket från början, men Tord lyssnade inte på det örat. Han hade fullt upp med att såga och hyvla för renoveringen av gården.

Den tidigare ägaren var ungkarl och renovering blev det inte under hans tid, så virkesbehovet var stort.

Med tiden kom allt fler och bad om hjälp med sågning och hyvling. Till sist räckte varken tiden eller sågverket till.

Först startade Tord företag under namnet Norra Marklunda Spån & Spe.

– Det var ett talesätt här i bygden på bondsågarna. Folk frågade om det blev virke eller bara spån och sped, förklarar Tord och tillägger att sped är detsamma som stickor.

RAMSÅG OCH KANTVERK

Sedan såldes Solosågen och ersattes av stockbandsåg och en Logosol Låks 500 ramsåg. Det är hans utrustning idag och med den producerar han flera hundra kubikmeter virke om året.

Till god hjälp är ett kantverk av det mer unika slaget. Det är utvecklad och tillverkat av Logosol, men har aldrig funnits med i Logosols katalog. Tord lyckades köpa en av två prototyper. Den andra finns i Tyskland.

– En suverän maskin, det finns inget motsvarande på marknaden, säger Tord när han lyfter av locket och visar de dubbla klingorna, den ena fast, den andra ställbar.

Kantverket kom till stor nytta efter stormarna Gudrun och Per. Det var

– Ramsågverket ser ut att gå långsamt men det blir väldigt mycket sågat på en dag, säger Tord Bramwehl.

så mycket skog som fälldes att Tord säger att han gick från att vara skogsägare till fastighetsägare. Men skog finns det kvar och han säger både för avsalu och legosågar åt andra skogsägare.

När ROT-avdraget kom tog det riktig fart och bara efter den enskilda vägen fram till sågverket håller två villor på att renoveras, givetvis med virke från Norra Marklunda.

Även om efterfrågan är så stor att han kan försörja sig på sågning och hyvling, har Tord valt att behålla jobbet på Osby kommuns gatukontor. På vintern arbetar han i kommunens skogar och under sommarhalvåret med parkskötsel. Varje vår tar han tjänstledigt i två till tre månader för att på heltid ägna sig åt sågverket.

– Jag gillar att träffa folk och det skulle bli för ensamt att bara såga, förklarar han.

JULGRANAR TILL IKEA

Trots det har han lagt upp arbetsflödet för att kunna jobba själv. Såghuset är stort och produktionen rationell. Kombinationen stockbandsåg och ramsåg ger honom rejäl kapacitet, trots lugn arbetstakt.

– Det ser ut att gå långsamt, men när dagen är slut så har det blivit mycket virke, säger Tord.

Även resten av året sågas det i Norra Marklunda. Vid Nysågats be-

Tord Bramwehl har en prototyp från Logosol, ett kantverk som gör rätt för sig varenda dag.

sök var det dels virke till villan som dottern Matilda och hennes sambo just nu bygger, dels emballagevirke för julgranar.

– Det är en julgransodlare som fått en order till Ikea. Granarna ska exporteras över hela världen och måste vara ordentligt emballerade.

Ramsågen är perfekt för det jobbet, konstaterar Tord Bramwehl.

Han tänker fortsätta såga och hyvla så länge han orkar. Om inte rätt Trisslott dyker upp och Norra Marklunda byts ut mot en större segelbåt på världshaven.

Thore Hofstad gick på kurs hos Logosol och lärde sig ställa in Solosågen och såga med millimeterprecision.

Kom an med skjutmåttet!

Thore Hofstad är proffs på sågning, men ingenkan allt och en kurs hos Logosol gjorde att resultatet av hans arbete blev ännu bättre.

– Kontrollera gärna dimensionerna med skjutmått, säger Thore när han öppnar dörren till virkesmagasinet.

Thore arbetar på avdelningen Natur och bygg, som är en del av Norrköpings kommuns tekniska förvaltning. Avdelningen har bortåt 70 anställda och arbetar med naturvård och skogsskötsel. Tore och kollegan Lennart Carlsson svarar för råvaruförsörjningen.

– Thore fick ta över ansvaret för sågverket när han började här för fem-sex år sedan, berättar Lennart.

Det var inte bara ansvaret som Thore tog över, han adopterade den Solosåg M7 med elsågaggregat som kommunen haft i snart tio år. Sågverket står inomhus i den stora ladugård som avdelningen huserar i. På väggen förkunnar en skylt att det här, det är Thores plats.

ARBETSLEDAREN VAR MED

Efter en kort introduktion av Lennart lärde han sig själv att använda Solosågen. Sedan dess har han sågat åtskilliga mil virke av träd från kommunens skogar. I huvudsak är det gran, furu, lärk och ek från kommunens marker.

Men ingen blir fullärd och i våras tog arbetsledaren Göran Edström initiativ till att skicka Thore på sågverkskurs hos Logosol. Läraren Ulf Hedenström berömmar initiativet.

– Det var föredömligt att Göran som arbetsledare deltog i utbildningen, för att med egna ögon se hur arbe-

tet går till och vilka risker som finns, säger Ulf.

Kursen blev en aha-upplevelse för både arbetsledare och sågare.

– Vi insåg att vårt sågverk inte var rätt inställt. På kursen fick vi tips om hur vi skulle göra och det fungerade verkligen. Förr kunde det slå en centimeter i måtten ute i ändarna. Idag måste du ha ett skjutmått för att upptäcka några skillnader, säger Thore.

KYLNING GJORDE SKILLNAD

Ett annat tips som verkställdes var att komplettera sågaggregatet med vattenkylning av kedjan. Det är särskilt bra vid sågning av torra, grova ekar.

– Kedjorna håller sig vassa längre tack vare vattenkylningen, konstaterar Lennart som svarar för slipningen av dem.

Efter att Thore adopterat sågverket är hans ansvarsområde byggandet av allehanda produkter som parkbänkar, vindsydd till vandringsleder, utedass, spänger och mycket annat som behövs för att de boende i kommunen ska kunna njuta av naturen.

ANPASSAT FÖR ÄLDRE

Lennart värnar särskilt om tillgängligheten för äldre och handikappade. Han har konstruerat en parkbänk anpassad för äldre. För den som går med rollator är traditionella parkbänkar för låga

och avståndet från bänkens framkant till ryggstödet för långt.

– Redan när jag satt ut bänkarna kom det äldre för att provsitta. De var mycket nöjda med resultatet, berättar Lennart.

Ett projekt i samma anda är en vandringsled i Vrinnevi naturreservat. En 800 meter lång slinga har fått kanter av gulmålat trä, så att människor med svag syn ser var stigen slutar och blinda kan känna sig fram runt slingan.

KONSTGJORDA HÅLTRÄD

– Kommunekologen Eva Siljeholm har många bra idéer som gör vårt jobb roligt och utmanande, säger Göran.

Hennes senaste initiativ står färdigt för leverans. Det är så kallade

mulmholkar. De tillverkas av ek i en storlek som passar för strutsar, med undantag från att hålet är för litet. Holkarna är i princip konstgjorda döda ekar. Insekter och andra organismer behöver död ved och hålträd för att överleva. Holkarna fylls med spån, kvistar, löv och vatten för att fungera som hålträd. De lär också bli boplatser för småfåglar.

Även sågningen går i ekologins tecken. Sågspånet skickas till värmeverket. Bakar eller ytor, beroende på dialekt, används för tillverkning av pellets och som ved till rastplatser och ett antal bastur som Natur- och byggnadsavdelningen snickrat ihop och som medborgarna fritt kan utnyttja. Allt kommer till användning, inget går till spillo.

Arbetsledaren Göran Edström visar mulmholkarna som ska imitera döda hålträd ute i skogen.

Solosågens stora fördel:

Råsågad yta i särklass

Vad är fördelen med en Solo-såg jämfört med andra typer av sågverk? En sågyta som överträffar allt annat.

För snart två år sedan köpte Logosols produktchef Mattias Byström med familj en timrad stuga ett stenkast från Höga Kusten-bron.

Stugan hade fungerat som keramikverkstad. Timmerstommen var fin, men i övrigt krävdes en komplett renovering för att förvandla den till sommarstuga.

Allt in- och utvändigt virke, paneler och bärande balkar, har sågats på Solosågen. Allt utom en bräda som är

bandsågad. Innerväggarna består av tresidigt hyvlat virke med den råsågade sidan utåt.

–Den bandsågade brädan avviker från det övriga, säger Mattias och visar.

Allt virke från Solosågen har en näst intill hyvlat yta. Inga fiberresningar, bara en slät yta.

Den bandsågade brädan ser på nära håll luden ut. Fibrerna har rest sig och lär göra det ännu mer när väggen målas vit.

– Vi måste slipa just den brädan innan målning, konstaterar Mattias.

Varför ger Solosågen en så markant bättre yta än bandsåg och i ännu högre grad cirkelsåg?

Så här svarar Mattias:

–Jag tror att det beror på att sågbladet har en trubbigare eggvinkel. Kedjan är helt enkelt vassare.

Kedjan skär av fibrerna, medan sågbladet med sin trubbigare eggvinkel verkar dra upp fibrer en aning innan de klipps av, vilket kan ge en luddig yta.

Som de flesta fått erfara, blir stickorna ännu tydligare vid målning. Det problemet slipper man vid kedjesågning.

Iakttagelsen styrker vad många kunder rapporterat till Logosol: Vill du ha virke med bästa yta, välj en Solosåg.

Solosågen ger en mycket slätare yta än andra typer av sågverk, konstaterar Mattias Byström under ombyggnaden av sommarstugan.

Luddig bandsågad bräda omgiven av släta kedjesågade.

Sveriges största jakttidningar

I två tidningar i månaden, **Svensk Jakt** och **Svensk Jakt Nyheter**, läser du det senaste om hundar, jakt, vapen, skytte, viltvård och mycket mer.

22 tidningar om året kostar 525–575 kronor beroende på län. Då blir du också medlem i Svenska Jägareförbundet med alla fördelar det innebär.

Ring **020-22 00 10**, eller e-posta **medlem@jagareforbundet.se** och beställ Svensk Jakt.

Du kan även beställa via hemsidan **www.svenskjakt.se**

Läs mer om och ur Svensk Jakt och Svensk Jakt Nyheter på www.svenskjakt.se

Jakttorn maskerat till en älg

Älgen Hälge är sedan många år seriefigur här i Nysågat.

Vi är skyldiga honom en ursäkt.

Solosågen används numera för serieproduktion av torn och pass för älgjakt.

Tillverkningen sker i Hassela. Tecknaren Lars Mortimer bor även han i Hälsingland. Om det finns en förebild till Hälge, så springer han runt i dessa skogar.

Allt började för några år sedan, när Jussi Juselius kom till Hassela som representant för ett finskt storföretag för att sälja ortens plywoodfabrik Plyfa. Det slutade med att han och hustrun Tuula blev ägare till fabriken.

– Jussi har fullt upp när vi är här, men jag ville ha något att syssla med i Sverige, berättar Tuula.

ETT SMAKFULLT TORN

Hemma i Finland driver hon ett designföretag som tillverkar belysning. Det heter Secto Design. Produkterna säljs över hela världen.

Vid ett besök på Åland hade hon sett ett älgorn i form av en älg. Konstnären Juha Pykäläinen tyckte att vanliga jakttorn mer liknade vakternas torn i fångläger.

Resultatet blev ett torn i form av en fyra meter hög älg. Det tillverkades i ett 20-tal exemplar, vilka idag är spridda i den åländska övärlden.

Det var bara två problem. Juha Pykäläinen vill arbeta som konstnär, inte som fabrikör av älgorn och på Åland finns inte en endaste älg att jaga.

Lämplig råvara fanns på Plyfa i Hassela, nämligen högklassig gran som svarvas till fanér.

Kvar blir en rund kärna som annars mals ned till flis och används som biobränsle. Kluvna blir kärnorna istället det perfekta materialet för älgorn och pass.

SNABBT SÅGVERK

Ett nytt bolag startades för projektet, Älgpasset Hasse AB. Tuula driver verksamheten med hjälp av två personer. Eva Ekvall sköter administrationen och Michael Högdahl växlar mellan att tillverka jaktpass och arbeta som kyrkogårdsvaktmästare.

Jakttorn och pass är något som brukar snickras ihop ute i skogen. Resultaten blir därefter. I takt med att tiden blir en allt knappare resurs, ökar efterfrågan av färdiga produkter. Det gäller mat och borde även

Företagets mer konventionella jaktpass.

gälla jakttorn och pass i byggsats. För att komma igång med tillverkningen snabbt och med låga kostnader, köptes en Solosåg med bandsåg. Den har en enda uppgift, att snabbt klyva runda kärnor.

– Det går snabbt och resultatet blir bra, säger Michael som använt Logosols maskiner tidigare.

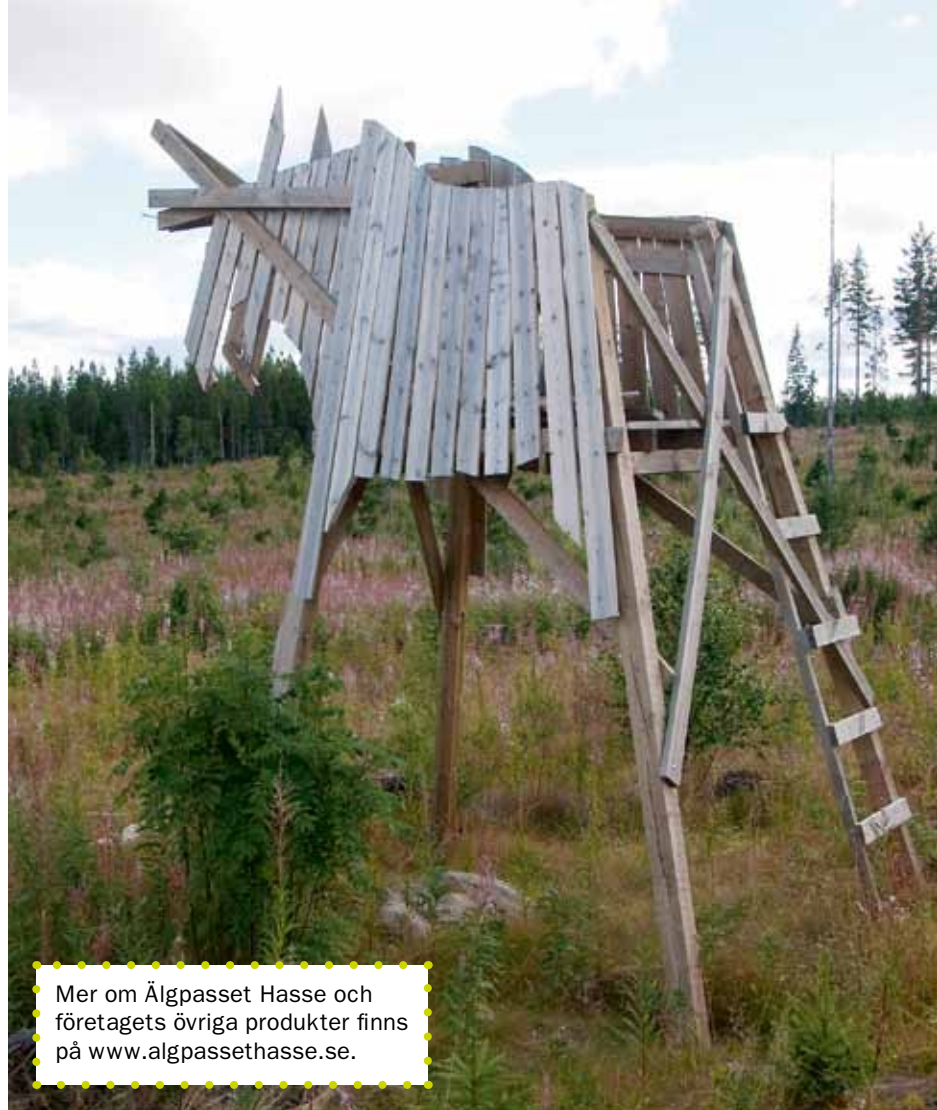
LOCKANDE UTSIKTSTORN

De kluvna kärnorna används för att bygga älgpassen Femettan och Alert. Båda påminner om den hälsingemodell som förekommer i serien om Hälge, men är av betydligt högre kvalitet med genomtänkta funktioner som underlätta för skytten.

Paradmodellen Hasse, det älgformade tornet, tillverkas däremot av vanligt virke. Modellen har blivit mycket uppmärksam och banar väg för företagets övriga produkter. Nyligen fick älgornet som första produkt i sitt slag europeiskt modellskydd. Tornet är sedan tidigare skyddat i Sverige och Finland. Ett norskt modellskydd är på väg.

– Juha Pykäläinen har på ett sympatiskt sätt förbättrat bilden av jakt, på ett sätt som även tilltalar den som inte jagar, säger Tuula Juselius.

En inte allt för vild gissning är att älgornet blir lika efterfrågat som utsiktstorn och som iögonenfallande skyltning. Det är så det används på Åland, i brist på älgar.

Mer om Älgpasset Hasse och företagets övriga produkter finns på www.algpassethasse.se.

En konstnärs version av jakttorn.

– Det går snabbt att såga och resultatet blir bra, säger Michael Högdahl som tillverkar byggsatser till jakttorn med en bandsåg på Solosågen.

– Juha Pykäläinens design tilltalar även den som inte jagar, säger Tuula Juselius, som startat tillverkning av det älgformade tornet i bakgrunden.

Sveriges enda riksförbund för småskalig träförädling

Småsågarna har plats för alla träintresserade

Sveriges Småsågares Riksförbund eller "Småsågarna" som vi kallar oss, är en ideell förening för all slags småskalig träförädling. Vi ger ut tidningen Småsågaren och arrangerar aktiviteter.

Välkommen som medlem!

Timo Andersson, ordförande

Bli medlem nu!

Medlemskap för 2011 kostar 500 kr. Bli medlem nu så ingår återstoden av 2010 i priset. Som medlem får du tillgång till tidningsarkivet på webben, där alla nummer från starten 1995 finns att läsa som PDF. Din prenumeration startar med nr 1/2011.

Betala till plusgiro 26 20 90-4 och ange "ny medlem", namn, adress samt gärna telefon och mejl.

Alla utgåvor av Småsågaren finns i vårt arkiv på webben.

info@smasagarna.se • www.smasagarna.se

Smart-Holder®
Design Protected Patented

Smart-Splitter®
Patented

**Såga och klyv din ved
Enkelt,
Effektivt
och Säkert !**

AGMA AB
Götgatan 6 B, 90327 Umeå
Tel: 090-13 86 50, Fax: 090-13 86 51
e-mail: smart@agma.com
Web: www.agma.com

Händer det inget så får man ordna det själv. Tyckte Rune och Iris Steen som intagit scenen i sin egenbyggda och sågade nöjeslokal.

Sågat för nöjes skull

Hur kommer man på idén att bygga om ladan till nöjeslokal och arrangera julfester med underhållning och supé? – I en så här liten by händer det inget om man inte gör det själv, svarar Iris Steen i Ökna utanför Vetlanda.

Det här är ett av de mer oväntade reportagen i Nysågats historia. Vi träffade Iris och maken Rune på en demonstration av Solosågen i Mörlunda. En kontroll i kundregistret visade att paret köpte sitt sågverk redan i början av 1990-talet och bytte upp sig till en nyare variant med elsåg efter några år.

VAD BYN SAKNADE

På den tiden var de flesta kunder lantbrukare, som behövde ett sågverk för att tillverka reparationsvirke till ekonomibyggnader, stängselstolpar och liknande.

Inget märkvärdigt, däremot praktiskt och kostnadsbesparande.

Vi åkte till Ökna med bilden av det strävsamma lantbrukarparet. Men det visade sig vara något annat och mycket mer inspirerande. Visst har Iris och Rune varit lantbrukare, men de sprudlar av idéer och gör dessutom verklighet av dem tillsammans med sönerna med familjer.

Ladan är bara ett exempel. Paret Steen köpte till lite mark och fick en gammal lada på köpet. När lantbruket trappades ned såg de chansen att förverkliga en gammal idé, att ge Ökna den samlingslokal som byn saknas. Visst finns det en hembygds-gård, men den räcker inte till för större aktiviteter.

På gården finns gott om skog, sågverk likaså. Tillsammans började Rune och Iris såga virke, först för att reparera ladan, sedan för att bygga ut den åt ena hållet med toaletter och

pannrum och senaste åt andra hållet med ett kök så bra att det blev godkänt av kommunens miljöinspektör.

Den ombyggda ladan har dessutom scen och plats för över hundra sittande, 70 om det ska serveras mat. Den är lagom stor för föreningar och andra som söker ett annorlunda ställe för sina sammankomster.

– Veteranbilsklubben i Vetlanda är en av dem som brukar komma hit, berättar Iris.

INGA VANLIGA JULAR

Ladan används emellanåt för marknader och de senaste jularna har det ordnats julshow med supé.

– Några vanliga jular har vi inte haft de senaste åren, skrockar Rune.

Utan egen skog och eget sågverk är det tveksamt om ladan, som kort och gott heter Ökna-Ladan, hade blivit verklighet. För det var aldrig meningen från början att det skulle bli en så omfattande ombyggnad. Först tänkte de bara städa och sedan fortsatte det av bara farten.

VARENDA PINNE ANVÄNDS

Men att säga att det är Solosågens förtjänst är att ta i. I grund och botten handlar det om att Rune och Iris trivs med att tillsammans förverkliga sina idéer. Oavsett om det handlar om julshow eller om det årliga motionsloppet Ökna-Ruset som varje vår lockar bortåt hundra deltagare, som springer eller promenerar en fyra

Ökna-Ladan är renoverad och utbyggd i båda ändar med egensågat virke.

Rune och Iris Steen vid sågverket som gör det möjligt att förverkliga många idéer.

kilometer lång slinga genom vacker och välkött skog.

I skogen har sågverket även satt sina spår i form av en liten stuga, ett pass och ett torn för älgjakten. Allt

byggt av egensågat virke.

– Jag är så nöjd med det här sågverket. Varena pinne kommer till användning, säger Rune och kramar om sin hjälpsägare, hustrun Iris.

– Jag har kontakt med en bra agent och köper andelar i båtlastar. Det är Pål Davidssons svar på hur han får tag i sibirisk lärk till växthus och annat han bygger.

Förgyllda lister värdiga

Om Danmarks drottning Margarethe vänder blicken uppåt i Amalienborgs slott i Köpenhamn, ser hon utsökt formade och handförgyllda taklister.

De är tillverkade på andra sidan sundet av Pål Davidsson med en PH260 fyrkutterhyvel.

Sedan tio år driver han PiF Specialsnickeri i Påarp utanför Helsingborg. Pappa Tage Davidsson startade verksamheten redan 1960.

– I trakten fanns många frukt- och grönsaksodlare. Pappa såg en marknad för trälådor och startade lådfabrik. Han drev verksamheten fram till 1975 när papplådorna tog över och blev sedan byggmästare, berättar Pål.

KUNDERNA STOD PÅ KÖ

Själv valde han lantbrukets bana, utbildade sig och arbetade som inspektor på stora gårdar. Visst trivdes han, men det var något som saknades.

– Det moderna jordbruket är så förutsägbart. Jag behövde lite utmaningar.

Utmaningen fann han i pappas snickeri som han tog över år 2000,

De förgyllda originallisterna från Amalienborgs slott och de ny-tillverkade listerna.

först vid sidan om sin anställning, sedan på heltid när han hittade produkter som verkligen slog an – golvtrall och annat hyvlat uteträ av sibirisk lärk. Han köpte en PH260-hyvel precis i rätt tid, när lärken fick sitt riktiga genomslag som ett miljövänligt alternativ till tryckimpregnering.

– Kunderna stod på kö och slet nästan virket ur hyveln, minns han.

Nu är haussen över och efterfrå-

gan har stabiliserats, samtidigt som det blivit svårare att få tag i den äkta råvaran från Sibirien. Ryssland har lagt höga exporttullar på rundstock och för den som inte har de rätta kontakterna kan det vara svårt att köpa sågat virke.

– Jag har kontakt med en bra agent och köper andelar i båtlastar. Det blir en fullastad bil varje gång och drygt 200 kubikmeter om året, berättar Pål och visar lagret bakom snickeriet.

KRÄVANDE HYVLING

Hyveln får med andra ord göra rätt för sig. Frågan är om Pål inte är en av dem som hyvlar mest i Sverige med en PH260, dessutom i ett sällsynt tufft material. Sibirisk lärk är extremt tätvuxet, nästan bara hartsrik kärna och dessutom är virket smutsigt av all hantering på tåg och lastbilar genom Ryssland, på båt över Östersjön och slutligen på lastbil till Påarp.

– Vi rengör virket så gott det går, men hyveln får jobba och vi måste slipa stälarna ofta, säger han.

Snickeriet är fullutrustat med proffsmaskiner. Det är PH260 som används mest, men här finns även multifräsen MF30. Pål kallar den

problemlösaren, den körs inte så mycket men fixar jobben som den övriga maskinparken inte klarar av.

Idag blir det inte så mycket hyvling av trall. Pål har utvecklat verksamheten och bygger allt möjligt efter kunders önskemål. Det är uteplatser, växthus, speciallister och mycket annat i lärk, men även i högklassig fura som han köper från landets främsta stamblockssågverk.

ORDERN FRÅN DANMARK

Men hur får man en order från Danmarks motsvarighet till riksantikvarieämbetet på lister till det kungliga slottet Amalienborg?

– Jag har en kund som brukar köpa virke till sin båt. Han arbetar i Danmark och när de behövde lister till slottet kom han att tänka på mig, svarar Pål.

Beställningen gick till som vanligt i dessa sammanhang. Pål

fick provbitar av de förgyllda originallisterna, beställde specialstål och hyvlade lugnt och försiktigt tätvuxen fura. Kvalitetskraven är mycket högt ställda när trälister ska handförgyllas med bladguld. Ytan måste vara riktigt slät och materialet av högsta klass. Det duger inte att listerna

**"NÄR DE BEHÖVDE LISTER
TILL SLOTTET KOM HAN
ATT TÄNKA PÅ MIG."**

Komponenterna är tillverkade av PiF Specialsnickerier som även byggt växthuset.

En smart stödrulle utanför hyveln hjälper till att styra virket genom maskinen.

Sofia Bourelius är möbelsnickare från Närke och flyttade till Skåne där hon fick jobb inom sitt yrke.

en drottning

FAKTA: Den rötskyddade lärken

Lärk är ett samlingsbegrepp för ett tiotal arter. Detta barrträd fäller sina barr om hösten och anses ha ett så bra naturligt rötskydd att det kan ersätta tryckimpregnering. Lärkens fantastiska rötskydd är dock överdrivet.

Omfattande forskning visar att splintveden inte är mer beständig än gran och furu. Däremot får lärken under rätt växtbetingelser en mycket hög andel kärna. Olika hartser ger trädet en naturlig im-

pregnering. Lärkens kärna är lika beständig som kärnfuru.

De bästa betingelserna finns i Sibirien, där lärk långsamt växer på permafrosten med en omloppstid på 300 år. Virket blir oerhört tätvuxet och består nästan bara av kärna. Det finns växtplatser i Sverige som ger liknande resultat, men en frodvuxen lärk med liten andel kärna är inte mer rötbeständig än vanlig gran.

vrider sig eller att förgyllningen lossnar efter några år.

MÖBELSNICKAREN SOFIA

Men klarar verkligen en så pass enkel och billig hyvelmaskin som PH260 så extrema kvalitetskrav? Svaret från Danmark är tveklöst ja, de gyllene listerna är numera på plats i det kungliga taket.

Förgyllda lister är en liten exklusivitet i en verksamhet som i huvudsak handlar om att bygga olika utemiljöer av lärk. Till sin hjälp har Pål ett nätverk av andra företagare, men för ett halvår sedan fick han även sällskap av en anställd i snick-

eriet. Det är möbelsnickaren Sofia Bourelius som flyttat till Skåne från Närke.

– När det var som mest att göra i somras så skötte jag hyvlandet medan Pål var ute hos kunderna, berättar Sofia samtidigt som hon arbetar med en dörr av lärk.

Pål är mycket nöjd med sin rekrytering. Med en utbildad möbelsnickare kan företaget erbjuda fler och mer komplicerade produkter, vilket uppskattas av ett växande antal kunder.

Mer om vad PiF Specialsnickeri och bygg sysslar med, finns att läsa på deras hemsida www.pif-specialsnickeri.com.

– Ett sågverk utan hyvel, är som en dator utan skrivare, säger Peter Karlsson. Hustrun Christina håller med. Hemma i Sikfors har de en Solosåg och en Solohyvel.

Hyveln är som en skrivare till datorn

– Ett sågverk utan hyvel, det är som en dator utan skrivare.

Det säger Ronny Karlsson, skördarförare från Sikfors utanför Piteå.

Hemma i Sikfors har han en Solosåg och en SH230 Solohyvel. Den senaste har även ersatt byggsågen.

– Den har jag ställt undan i ett hörn. Solohyveln är bättre på att dimensionera virke, säger Ronny.

När Logosol bjöd in till öppet hus i Härnösand i början av oktober, satte sig Peter och hustrun Christina i bilen och körde ned. Mest för att träffa likasinnade och få tips om hur de ska utveckla arbetet med sågverket och hyvelmaskinen, men även för att titta närmare

på Logosols övriga maskiner.

– Det som vi har fungerar bra, men man vet aldrig, säger Peter medan han tittar runt.

Christina är en stor tillskyndare av sågverk och hyvel. Hon brukar hjälpa till men är för det mesta beställare.

– Peter har gjort ett jättefint rum åt mig och nu ska han få göra tavelramar, säger hon.

Lika glada över sågverk och hyvel är de tre sönerna, som fått hjälp med virke när de byggt egna hus.

Slutligen en förklaring till liknelsen med dator och skrivare. För Peter och de allra flesta är räsågat virke ungefär som en bild på datorskärmen. Den är fin att titta på, men svår att använda. Färdigt blir det först när bilden finns på papper eller plankan är hyvlad.

Kvinnor sågar minst lika bra

– Det roligaste med sågverket är att våra barnbarn, två flickor, älskar att hjälpa till vid sågverket.

Gunilla Österberg från Helgum i nordvästra Ångermanland är en lika stor sågentusiast som maken Lennart. Om inte större.

– Skriv att sågning och hyvling passar lika bra för kvinnor som för män. Förresten, skriv att vi kvinnor klarar det bättre, säger Gunilla och tittar uppfordrande på maken.

Allvarligt talat, det här är något som passar att göra tillsammans. Det är roligt och det blir resultat.

Solosågen kom till Helgum 1997, en modell 5. Den fick sedan sällskap av Solohyveln SH230, vilken Sören kallar för supermaskinen:

– Kvinnor är minst lika bra på att såga och hyvla, säger Gunilla Österberg och maken Lennart instämmer.

– Den är bra till allt möjlig. Den klyver, planhyvlar och är bra på lister.

Byggprojekt är det ingen brist på. Näst i tur står en jättealtan vid sjön och en brygga. Allt sågat och hyvlat av egen skog.

Vice riksbankschef

Källan till alla skåp och möbler är en vanlig Timmerjigg.

FAKTA: Lars Nyberg

Lars Nyberg har tillhört Riksbankens direktion sedan 1999. Hans nuvarande mandatperiod som vice riksbankschef sträcker sig till och med 2012. Han är riksbankens talesperson inom området stabilitet och effektivitet i betalningssystemet.

Lars Nyberg är även riksbankens representant i G10:s kommitté för det globala finansiella systemet och i ECB:s kommitté för banktillsyn.

Till utbildningen är Lars Nyberg nationalekonom, har varit forskare och tf professor i nationalekonomi, avdelningschef på Statens Industriverk och innehaft ledande positioner i Svenska Handelsbanken och föregångarna till dagens Swedbank.

www.nysagat.se

Två gamla arbetskamrater inspekterar resultatet av premiären för den nya virkestorken, t v vice riksbankschef Lars Nyberg och Logosols grundare Bengt-Olov Byström.

ens passion för trä

Stockholms skärgård i början av oktober. Höstens vackraste dag. Vice riksbankschef Lars Nyberg rattar båten ut till familjens sommarö sedan 40 år med Logosols grundare Bengt-Olov Byström. Det som förenar dem är att båda är ekonomer och lika passionerade av trä.

Lars Nyberg och Bengt-Olov Byström är gamla arbetskamrater. En gång för länge sedan jobbade de på Statens Industriverk.

– Saligt i åminnelse. Där skrevs det stora mängder PM och utredningar som ingen kommer ihåg idag, säger Lars och Bengt-Olov fyller i:

– Tänk om vi hade snickrat istället, då hade folk kommit ihåg oss.

BESTÅENDE RESULTAT

Snickrar gör båda på fritiden och de är långt ifrån ensamma om att balansera ett teoretiskt yrke med en mer handfast fritid i blåkläder.

Den här gruppen växer bland Logosols kunder och är i Sverige relativt stor. Vad är det som driver skrivbordsfolket till att såga och snickra?

– När jag skriver ett tal är det intressant i några dagar, i bästa fall i en månad. Sedan är det få som kommer ihåg det. När jag snickrar ett skåp så blir det ett bestående resultat, något som man kan ta på och som är till glädje i många år, svarar Lars.

Själv har han trä och hantverk i generna. Farfar var byggnadsarbetare, farfarsfar smed och hans far under en period chef för massa- och pappersbruket i Väja vid Ångermanälven. Till bruket hörde ett sågverk.

– På lördagarna brukade jag följa med pappa runt sågverket. När jag sågar och snickrar luktar det lika gott som när jag var liten, minns Lars.

SÅGAR SJÄLV

Parallellt med en karriär som ekonom har han ägnat fritiden åt att snickra. Familjen köpte en tomt i skärgården

för drygt 40 år sedan. Ursprungligen fanns där bara en drevkarlstuga som släpades upp till öns högsta punkt på 1940-talet.

– De första 25 åren byggde vi hus, de senaste 15 har vi snickrat, berättar Lars som skapat en liten, men ytterst välplanerad och välutrustad snickarverkstad.

Som alla hobby-snickare vet, är det inte helt lätt att få tag i bra slöjdvirke. För den som ställer höga krav, blir det ofta till att importera, inte minst från USA där hobby-snickrandet är utbrett och de attraktiva träslagen många.

SKÄRGÅRDSFYND

Men att såga sitt eget virke tillför det hela en extra dimension.

– Tänk att kunna fälla en björk, förvandla den till ett skåp och sedan härleda det till en viss stubbe, säger Lars.

För ändamålet införskaffades Logosols minsta sågverk, en Timmerjigg. Den fungerar utmärkt för hobby-snickarens begränsade behov. Av en enda björk blir det många skåp och andra snickerier.

– Även om ön är liten så finns här intressanta träd. Dessutom vet folk på grannöarna vad jag sysslar med och ringer om de hugger ned något av intresse.

Då kommer jag och hämtar, säger Lars.

Senaste skärgårdsfyndet var ett välväxt körsbärsträd. Sådana av god kvalitet kan vara svåra att hitta i Sverige, men det här praktexemplaret motiverade inköpet av en Sauna-tork,

för att kunna torkas till allra högsta kvalitet.

UTBYGGNAD FÖR TORKEN

Torken hade just tagits i drift vid Nysågats besök. Den fick inte plats i snickarverkstaden, utan Lars har byggt en elegant utbyggnad på verkstaden, där torken monterats.

Ofta placeras torkar inomhus för att värmen ska komma till nytta.

– Det spelar ingen roll, eftersom vi bara sågar och snickrar under sommarhalvåret, förklarar Lars som har stora förväntningar på resultatet.

Vid besöket hade den första fasen, basningen, just avslutats och när Lars öppnar luckan till torken visar det sig att allt fungerat som det ska och att slutresultatet med stor sannolikhet blir det önskade.

PRAKT-DASS

Lite här och var i familjens tre hus, ett för Lars och hustrun Eva och två till barnen, finns resultatet. Det är skåp, hyllor, möbler och skärgårdens granaste dass med vackra träarbeten.

– Det är i varje fall dasset med skärgården bästa utsikt, säger Lars och det är bara att hålla med.

Åter till ursprungsfrågan om vad som driver så många människor med skrivbordsjobb till hantverk på fritiden. Det finns även en karriärmässig poäng med snickrande.

– Jag kan inte tänka mig något mer avkopplande, säger Lars Nyberg innan han stänger snickarverkstaden för säsongen och tar båten tillbaks till Stockholm och Riksbanken.

Ett dass av extraordinär kvalitet, snickrat av virke av egen sågning. Nedan en av många möbler som Lars Nyberg tillverkat.

Prenumerera på Sveriges största oberoende lantbruksmagasin

JA TACK! Jag vill prenumerera på LantbruksMagasinet. 8 nummer, för bara 288 kr inkl. moms.

Namn och företag

Adress, postnr och ort

Telefon

Texta tydligt!

SVENSKA
media
Svenska Media Docu AB Telefon 0651-15050

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33 eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

Svenska Media Docu AB

SVARSPOST

Kundnummer: 901 444 900
827 20 LJUSDAL

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Prenumerera på Sveriges största magasin om åkeri, entreprenad och skog

JA TACK! Jag vill prenumerera på Åkeri & Entreprenad. 8 nummer, för bara 288 kr inkl. moms.

Namn och företag

Adress, postnr och ort

Telefon

Texta tydligt!

SVENSKA
media
Svenska Media Docu AB Telefon 0651-15050

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33 eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

Svenska Media Docu AB

SVARSPOST

Kundnummer: 901 444 900
827 20 LJUSDAL

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Prenumerera på Sveriges största tidning för alla motorintresserade

JA TACK! Jag vill prenumerera på Bil & Verkstad. 8 nummer, för bara 288 kr inkl. moms.

Namn och företag

Adress, postnr och ort

Telefon

Texta tydligt!

SVENSKA
media
Svenska Media Docu AB Telefon 0651-15050

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33 eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

Svenska Media Docu AB

SVARSPOST

Kundnummer: 901 444 900
827 20 LJUSDAL

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Scottish Wood startades av en slump

Vinsten används för att främja skogsbruk i Skottland

Maggie och Jim Birley startade sågverk mer eller mindre av en slump.

De köpte en nedlagd kolgruva för att bygga ett bostadshus.

Resultatet blev Scottish Woods, ett växande företag med nio anställda.

Den gamla kolgruvan, ett återställt dagbrott, ligger utanför Oakley nordväst om Skottlands huvudstad Edinburgh. Paret köpte marken för att bygga sig ett hem och eftersom 25 hektar skog ingick i affären, investerade de i ett sågverk för eget bruk.

– Tanken var att det skulle bli ett one man band med en trainee, säger Maggie som till utbildningen är fysiker.

Jim har en skoglig utbildning och under arbetets gång växte husbygget till ett projekt med syfte att förändra hela det skotska skogsbruket. Storbritannien är sedan flera hundra år i huvudsak ett stort kalhygge och den skog som finns har ett oförtjänt dåligt rykte.

STARTADE STIFTELSE

Istället för att bruka den skog man har, importeras stora mängder från bland annat Sverige.

– Det som saknas i Skottland är kunskap om hur man brukar och förädlar skog, säger Jim.

Det är inte hela sanningen. Det bedrivs omfattande nyplantering och här finns en handfull massafabriker, men det handlar i huvudsak om barrskog som planterats för att bli pappersmassa. Avverkning och återplantering av de traditionella lövträslagen, i huvudsak ek och bok, för byggnation och snickeri har bara skett i begränsad omfattning. Men det är Maggie och John Birley på god väg att ändra på.

Den metod som de använder påminner om Skogssällskapets arbete i Sverige för hundra år sedan. Tillsammans med likasinnade har de startat stiftelsen Dynamic Woods, som äger sågverket, och nätverket Association of Scottish Hardwood Sawmillers med ett 30-tal medlemmar, alla småskaliga träförädlare.

– Stiftelsen använder vinsten från sågverket till olika projekt för att främja ett uthålligt skogsbruk i Skottland, säger Maggie.

VILL FÖRÄNDRA, INTE VÄXA

Stiftelsen arbetar bland annat med att propagera för den skotska skogen, i synnerhet hos skogsmyndigheten Forest Commission, att arrangera tävlingar i möbelsnickeri med skotsk råvara och att skapa en skoglig utbildning i Skottland. Dessutom

– Tanken var att sågverket skulle bli ett one-man band med en trainee, säger Maggie och Jim Birley som driver Scottish Wood med nio anställda bakom sitt hem.

har man tagit fram skogscertifieringen Scottish Working Woods. Märkningen garanterar att produkten kommer från ett uthålligt skogsbruk i Skottland.

Arbetet börjar så sakta att krönas med framgång. Den skotska skogen har inte längre någon entydig skräpstämpel och konsumenterna blir allt mer positiva, när de ser att förädling av de egna skogarna också skapar nya jobb.

För Maggie och Jim är det viktigaste att förbättra och höja skogsbrukets anseende i Skottland. Sågverket som de en gång startade av en slump har varit ett viktigt verktyg i detta arbete, men det är inget självändamål att det växer.

– I flera år har vi sagt att vi inte ska bli större, men efterfrågan stiger hela tiden och snart har vi inte plats att växa mer, säger Jim.

FYRKUTTERN ÄR FANTASTISK

Det är en imponerande anläggning som paret har där andra normalt anlägger en trädgård. Bakom familjens hus finns en verksamhet som växer virkeslager för virkeslager, virkestork för virkestork. Kärnan i verksamheten är två bandsågverk och en fyrkutterhyvel, Logosol PH260.

– Fyrkutterhyveln är en mycket bra maskin. Vi har haft den i sex år och den används varenda dag. Logosol betyder mycket för den småskaliga träförädlingen. Det finns inte så många andra som utvecklar ny teknik för småskaliga företag som vårt, säger Jim Birley.

Logosols fyrkutterhyvel PH260 är en viktig del av produktionen vid Scottish Wood.

www.nysagat.se

Mer information om nätverket av småskaliga träförädlare i Skottland finns på www.ashs.co.uk. Sågverket Scottish Woods har en egen hemsida, www.scottish-woods.co.uk.

– Logosol betyder mycket. Det finns inte så många andra som utvecklar ny teknik för småskaliga träförädlingen, säger Jim Birley.

Familjen vann på sin bagarstuga

I jul blir det baka av för Angelica och Johan Hägglund med barnen Emil och Moa. Bagarstugan förverkligades med en Solohyvel och hönorna fick glädje av kutterspåret.

– Det här är en gammal dröm som gått i uppfyllelse.

Angelica Hägglund står mitt i bagarstugan som hon och maken Johan byggt inne i den gamla ladugården.

Familjen bor sedan 2004 i Vangsta strax utanför Härnösand. När de flyttade dit var gården i stort behov av renovering. Därför blev en av de första investeringarna en Solohyvel från Logosol.

– Hyveln har fått göra rätt för sig, säger Johan och beskriver allt som tillverkats med dess hjälp.

– Vi har hyvlat virke för fasaderna till bostadshuset och garaget och nästan alla lister inomhus. Det är bara golvsockeln i vardagsrummet som vi har köpt.

Visserligen finns en gammal sågbänk på gården, men istället för att skaka liv i den, valde Johan och Angelica att köpa råsågat virke. Enligt deras uppfattning är det smartare att satsa på hyvling istället för sågning, både ekonomiskt och praktiskt. Genom att hyvla själv kan lister och annat anpassas till behovet, vilket

ket sparar en hel del arbete och ger ett snyggare resultat.

Nu är renoveringen i det närmaste avslutad. Tiden har infunnit sig att uppfylla drömmar. Första projektet blev en bagarstuga.

– Jag har alltid velat baka på gammalt sätt, säger Angelica.

Riktiga stenugnar kostar mer än de smakar. Det fick bli en begagnad pizzaugn. Och istället för ännu ett hus som måste underhållas, byggdes bagarstugan på den forna höskullen i ladugården.

På väggarna sitter solohyvlad pärlspontpanel. Johan gjorde en dubbelpostning som gav två pärlspont per bräda, vilket sparade jobb vid uppsättningen. Även taket och alla lister är av egen tillverkning.

Resultatet känns som en genuin bagarstuga, med undantag från ugnen.

Vid Logosols öppna hus i början av oktober, genomfördes en tävling bland besökarna om ett genomfört projekt eller en projektidé med Logosols maskiner. Vinnare blev Angelica och Johan Hägglund, för deras bagarstuga i ladugården.

TIPS OCH INSPIRATION

Köp SKOGENs handböcker – de ger dig idéer och praktiska tips. Medlemmar i Föreningen Skogen får rabatt! Beställ i webbshoppen på www.skogen.se, via info@skogen.se eller ring 08-412 15 00.

Snabbstart för skogsägare

Nyborjare i skogen? "Mer än bara träd" förklarar enkelt de 57 viktigaste skogsorden. Som hektar, markberedning, skördare och virkesköp. När du läst vet du vad skogsbruk går ut på och hur man sköter skogen. Då är du också redo att ta till dig mer kunskap från rådgivare, skogsgrannar och fackböcker. Perfekt present till nyblivna skogsägare. 115 sidor. Medlemspris 99 kr, för övriga 130 kr.

Fullt med praktiska skötsel tips

På 332 sidor punktar vi upp vad du behöver tänka på när du ska planera en avverkning, gödsla en skog, gallra på rätt sätt eller välja trädslag. "Praktisk Skogsbok" har länge varit skogsbrukarens bästa vän. Den 15:e upplagan tar även upp hur du skyddar dig mot skogsskador, lejer bort skogsvård och beräknar volymen virke i ett bestånd. Medlemspris 395 kr, för övriga 495 kr. Moms tillkommer.

De gamla skogsorden

Jägmästaren Axel Cnattingius skrev i slutet av 1800-talet detta lexikon med över 1200 skogsord. I "Svenskt skogslexikon" förklaras kolmilans delar, trädslagets användning och de olika sätten att sköta skogen. Och vad betyder egentligen flänka, skogshump, luder och kollerbuske? Sidor 224. Medlemspris 170 kr, för övriga 200 kr.

Tjäna mer på virket!

Välj rätt försäljningsform! Bli en bättre förhandlare! Kolla att alla punkter är med i kontraktet! Boken "Sälja virke" hjälper dig att lyckas bättre med dina virkesaffärer. Du lär dig hur virkesmarknaden fungerar och hittar vägen till bättre lönsamhet. Här finns också en användbar ordlista och virkesköparnas bästa tips och råd. 95 sidor. Medlemspris 230 kr, för övriga 260 kr.

Frakt tillkommer på samtliga böcker.

SKOGEN

Föreningen Skogen, Box 1159, 111 81 Stockholm
08-412 15 00 • www.skogen.se • info@skogen.se

Här är killarna som hellre jobbar i skogen än sitter hemma vid datorn. Fr v Joakim Viktorsson, Robert Jönsson, Tommy Holst, Robin Hermansson och Johan Aho. De tjärade plankorna används som spångar och är sågade av ungdomarna själva.

Hellre skogen än datorn

– Det här är mycket bättre än att sitta hemma vid datorn. Det säger Tommy Holst, en av sex tidigare arbetslösa ungdomar i Gislaved som fått jobb i skogen under sex månader, tack vare ett Big Mill-sågverk från Logosol.

Ett stort antal kommuner har ett eller flera sågverk från Logosol. De flesta används inom offentligt skyddat arbete, OSA, i projekt riktade till i huvudsak äldre som av olika skäl hamnat utanför arbetsmarknaden.

Ulf Andersson, stadsträdgårdsmästare i Gislaved, tyckte att man även borde sätta in åtgärder i andra änden, genom att skapa jobb för ungdomar som ännu inte kommit ut på arbetsmarknaden.

– Arbetslösheten är hög bland ungdomar och det finns jobb som behöver göras i skogen, förklarar han.

TUMMEN UPP

Risken är att ungdomar fastnar i arbetslöshet om det inte kommer ut i jobb efter gymnasiet. De vänder på dygnet, fastnar vid datorn och får inte möjlighet att lära sig de rutiner som krävs för att sköta ett arbete.

När det samtidigt finns vettiga arbetsuppgifter som behöver utföras i kommunens skogar, började stads-

trädgårdsmästaren att skissa på ett sex månader långt projekt, under namnet "Rekreationsskog".

Politikerna gjorde tummen upp. Till en början var intresset från kommunens unga svagt. Stämde den vedertagna uppfattningen att dagens ungdomar vill jobba inomhus vid en dator?

Hur som helst började sex unga killar arbeta i projektet i våras. Första steget var utbildning i motorsåg och röjsåg. Därefter var det dags att använda kunskaperna i skogsområdet Rödjan vid Nissans strand nära centralorten.

LITEN INVESTERING

Första åtgärden var att rensa upp i skogen och ta fram gamla stigar. Det gav på samma gång intäkter genom försäljning av biobränsle och massaved.

Dessutom fanns här råmaterial för att rillverka bänkar, en brygga som rastplats efter en nyanlagd kanotled i Nissan, vägvisningsskyltar, spångar och mycket annat. För ändamålet inköptes ett sågverk, Big Mill Basic, och en Log Wizard fräsutrustning för motorsåg.

– En liten investering som gör stor nytta, konstaterar Ulf Andersson.

För ungdomarna som arbetar i projektet är det här mer än ett arbete, mer än en inkomst. Det ger dem arbetslivserfarenhet och en chans att visa vad de går för. När de slutar i

projektet får de med sig ett kompendium med bilder, som visar vad de har uträttat under halvåret i skogen.

De sex killarna i projektet är alla positiva till jobbet. Alla håller med Tommy Holst om att det är mycket bättre att vara ute i skogen än att sitta hemma vid datorn.

STORT INTRESSE

Det goda ryktet har spridit sig i Gislaved. Idag är intresset från arbetslösa ungdomar mycket större än när rekreativprojektet drog igång.

– Om vi kan finansiera ytterligare

ett projekt, blir det inga problem att fylla platserna, säger Ulf Andersson.

Även de boende i Gislaved gillar projektet. Det har kommit förslag om liknande insatser från flera tätorter i kommunen. Inte minst äldre har kontaktat stadsträdgårdsmästaren med önskemål om fler bänkar efter olika promenadstråk, gärna med 500 meters avstånd så att man kan vila sig under promenaden.

Gislaveds kommun har både skogen och sågverket för att ordna den saken. Och ungdomar som gärna gör jobbet.

Ungdomarna i Gislaved tillverkar själv sitt byggmaterial med sågverket Big Mill Basic.

Världsomspännande samarbete

Logosol har träffat ett världsomspännande försäljningsavtal med den mångårige underleverantören Toolbox. – Samarbetet betyder att vi tillsammans med Logosol kan satsa mer på produktutveckling, säger Toolbox vd Martin Lindqvist.

Den omedelbara effekten för Logosols kunder är en rejäl breddning av sortimentet. Företagen har samarbetat sedan mitten av 1990-talet, men det har gällt kuttrar och stål till hyvelmaskiner och fräsar.

– Vi hoppas komma in tidigare i utvecklingen av nya maskiner och bidra med vår kunskap om träbearbetning, säger Martin.

UNIKA PRODUKTER

Toolbox kärnkompetens är hyvelstål. Utöver stål har företaget ett slagkraftigt sortiment av allt från sågklingor och skaftfräsar till fasta verktyg och sinkaggregat. Dessutom finns här Toolbox unika produkt Safesaw System som förvandlar vinkelslipen till ett mångsidigt verktyg för träbearbetning.

Toolbox fokuserar på Logosols hyvlar och snickerimaskiner. Det syns i företagets egen snickeriverkstad, där nya verktyg testas i drift.

Maskinparken är fyrkutterhyveln PH260, formatsågen PD315 och multifräsen MF30.

NYTT FÖR FÖNSTER

– MF30 saknar sin like och har inspirerat oss till nya verktyg, säger Martin.

Han visar en helt ny uppsättning av fräsar för tillverkning av fönster med isolerglas. Genom att byta ett stål och ett kontraststål så förändras utseendet på profilen. Med hjälp av specialstål går det att skapa unika fönster till rimlig kostnad.

Skaftfräsar har varit ett svagt område för Logosol. Genom det världsomspännande försäljningsavtalet kan Logosol erbjuda marknadens kanske bredaste sortiment.

Fabrikatet är CMT och den skaftfräs som saknas i det programmet, finns sannolikt inte att få tag på.

ETT RIKTIGT LYFT

Dessutom innebär avtalet att Logosol kan erbjuda högkvalitativa produkter under eget varumärke. Namnet är LOG21 och här kommer det att finnas prisvärda verktyg för träbearbetning av alla de slag.

Logosols vd Malte Frisk har stora förhoppningar på samarbetet:

– Det här är ett lyft för våra kunder och ett viktigt steg i vårt arbete att bli en heltäckande leverantör med unika produkter för småskalig träförädling.

Logosol fördjupar samarbetet med Toolbox och tar över exporten. Martin Lindqvist visar en ny 120 mm hög sidokutter till Logosols fyrkutterhyvlar.

HSS, hårdmetall eller räffelstål?

När du köper stål från Logosol till din hyvelmaskin eller fräs, får du enklare inställning av maskinen på köpet.

– Alla stål har samma nollpunkt, vilket gör att man slipper ändra inställningar vid stålbyten, säger Martin Lindqvist hos Logosols leverantör.

Toolbox har tillverkat stål för Logosol ända sedan den första trekutterhyveln lanserades för drygt 15 år sedan. Företaget har under resans gång bytt ägare, men här finns ett ledande kunnande om kuttrar, stål och andra verktyg som hör träbearbetning till.

Det är lite av hokus-pokus över verktyg för träbearbetning, till exempel HSS, räffelstål och hårdmetall. Vad är vad och vad är bra till vad? Martin Lindqvist hjälper till att reda ut begreppen.

OLIKA SORTERS STÅL

- Verktogsstål eller kolstål. Används ofta i industrihyvlar och för att slipa fram profiler. Stålen slits relativt snabbt, men är enkla att slipa om. Till en början är de vassare än andra stålsorter, men skärpan avtar snabbt.

- HSS, även kallat snabbstål. Namnet är missvisande eftersom det handlar om en legering som håller skärpan längre. Hårdheten gör det svårare att slipa fram profiler med bra resultat. Därför tillverkas Logosols profilstål med en metod som heter gnistning.

- Hårdmetall. En legering av flera metaller med wolframkarbid och kobolt som huvudsakliga ingredienser. Extremt hårt men samtidigt sprött. Håller skärpan länge, men är svårt

att slipa. Sprödheten gör att stålet kan gå sönder om man tappar det i golvet eller kör i en hård kvist.

BÄTTRE ÄN INDUSTRIEN

– Logosols standardstål tillverkas av HSS och finns även i hårdmetall, berättar Martin.

Samtidigt punkterar han en spridd uppfattning att storindustrin kör med andra och bättre stål. Det är samma stål på båda håll.

Finns det någon skillnad så är det att småskaliga hyvlar kostar på sig bättre kvalitet för att slippa slipa så ofta.

I mjuka träslag som gran och tall är HSS det bästa alternativet. Hårdmetall kan bli aktuellt vid hyvling och bearbetning av stora mängder hårda lövträslag, i Sverige främst ek.

Nästa mysterium är TB90 och räffelkutterar. TB betyder Toolbox och är den vanligaste typen av kutter för hyvlar och fräsar.

Stålet hålls på plats med piggar och en kil. Det betyder att stålet hamnar exakt rätt varje gång.

Genom att Toolbox använder samma nollpunkt för alla stål, kan stålen bytas utan att maskinens inställningar behöver ändras.

TB90-kuttern har nu fått en större släkting, TB92. Den är 120 mm hög och klarar stål på upp till 130 mm.

Den är utvecklad för nya Logosol PH360, men passar även på PH260.

Stål till TB90-kuttern finns i två tjocklekar, 4 och 5,5 millimeter. De tjockare stålen tillåter fyra millimeter större utstick, 25 mm istället för 21.

För större utstick krävs tjockare stål och en annan typ av kutter. Här hålls stålen fast med räfflor, därav namnet räffelkutter.

Det tjockaste räffelkutterstålet från Toolbox är åtta millimeter. Finessen med samma nollpunkt går dock förlorad.

SAMMA VARJE GÅNG

Alla stål från Logosol tillverkas individuellt, både standard och special, genom gnistning. Mycket förenklat skärs stålet med hjälp av elektricitet och hög temperatur.

Tillverkningen är helt automatisk och börjar med att en CAD-ritning laddas in i någon av de fyra datorstyrda maskinerna

– Kvaliteten blir exakt densamma på standardstål och specialstål, säger Martin.

30 procent av stålen är specialtillverkade enligt kundernas specifikationer. Alla CAD-ritningar sparas. Om kunden beställer nya stål, blir de exakt lika de gamla.

Maria Linder kontrollerar ett stål efter gnistning. Hela processen är mycket exakt och helt datorstyrd.

Egen boulebana med klubbhus, kan den som har Solosåg unna sig. Delar av familjen Pettersson samlad, fr v Jörgen, Richard och Anna-Lena.

Hela familjen sågar

– Det är bara att erkänna, som gammal byggingenjör är jag en millimetergubbe. Jörgen Pettersson skrattar när han förklarar varför han är så pedantisk i sågningen. Han förväntar sig att det ska bli rätt mått på millimetern.

Familjen Pettersson har inte bara en Solosåg utan två. En står på familjens gård utanför Vagnhärad, utrustad med Logosols kraftigaste elsågagregat E8000. Den andra finns vid sommarstugan i Häggsjö söder om Härnösand och här kommer kraften från den beprövade E5000.

Allt började 1988 när familjen köpte gården i Vagnhärad. På en gård är det hela tiden behov av virke. Efter några år med köpevirke fick han höra av grannarna om ett enkelt sågverk som skulle klara gårdens behov från egen skog. Grannarna hade en Solosåg och var mycket nöjda.

– Vi hittade en begagnad Solosåg, en förlängd med elsåg. Vi bytte ut några delar och uppgraderade den till modell 6.

BARNEN HAR TAGIT ÖVER

Sedan dess har det sågats mellan 30 och 100 stockar om året för gårdens behov och för att alla tre barnen Richard, Sören och Evelina ska få egna hus. De har hela tiden varit med vid sågningen och i byggandet.

– Nu är det barnen som sågar. Vi

Ett av familjens två sågverk.

har pensionerat oss och kommer med goda råd, säger Jörgen och hustrun Anna-Lena nickar instämmande.

Sommarstugan i Häggsjö köpte familjen för några år sedan. Anna-Lena har sina rötter inte så långt därifrån, i Nyland en bit upp efter Ångermanälven. Eller för att vara helt korrekt, vid älvens mynning. Upp till Nyland är Ångermanälven en havsvik.

– Det här är ett underbart ställe med sjö och skog, allt man behöver för att ha det bra, säger Jörgen.

SONEN STARTAR FÖRETAG

Även i sommarstugan sågas det och byggs. Senaste projektet är en boulebana med tillhörande terrass under tak och mer finns på planeringsstadiet för att utveckla detta sommarparadis.

På gården i Vagnhärad är det mer arbete än nöje som gäller. Här finns förutom sågverk en Logosol PH260 fyrkutterhyvel. Vilket har fått sonen

I Vagnhärad får Sören hjälp av pappa Jörgen och övriga familjen att renovera sitt hus från 1700-talet.

Richard att tänka i företagarbana. Han är utbildad snickare och ser här en chans att starta egen verksamhet.

DUKTIG PROBLEMLÖSARE

– Det är många som köper gård i Sörmland och flyttar från Stockholm. Det finns en marknad för renovering av äldre hus och då passar det perfekt med eget sågverk och hyvelmaskin, säger Richard.

Råvaran finns i skogen, inte bara den egna utan som alla Solosågsägare vet, finns ett övergrov sortiment som

skogsbolagen helst av allt vill mala ned till biobränsle. Det här är stockar av mycket hög kvalitet, till lågt pris, för den som kan hantera dessa bamsar.

Richard har vuxit upp med en Solosåg och vet att det är möjligt och hur man gör.

– Det här är precis rätt för Richard. Han är en väldigt bra problemlösare och kommer att klara det här riktigt bra, säger Jörgen.

På samma gång bidrar sågverket och hyvelmaskinen till att Richard kan bo kvar på gården.

HONDA

Miljövänlig – Pålitlig – Trygg

Kontakta oss på
KJ Skog & Trädgård
så berättar vi om våra
olika erbjudanden!

Skog & Trädgård
www.skogtradgard.com

KJ Skog & Trädgård AB
Ope 175, 831 92 Östersund
Tel 063-354 45

**STIHL – världens mest köpta motorsågsmärke och
ledande inom produktutveckling sedan 1926.**

Välkommen till våra specialister i den Servande Fackhandeln.
De berättar gärna mer om STIHLs specialdesignade produkt-
sortiment för dig som har skogen som arbetsplats.

www.stihl.se | 020-555 666

Bäst i Test!
MS 261 C-Q Norra skogsmagasinet nr. 3/2010

Världsnyheten MS 261 är här!

The leader gives it all.

STIHL®

Tonny fixade ett heltidsjobb med hyvling till sonen

Hjärtat och ryggen till trots

Jan-Erik och Tonny Kristiansson skapade ett arbetstillfälle i Bergvik med träkunnande och två hyvelmaskiner från Logosol, en PH260 och en SH230.

Ingen skulle missunna Tonny Kristiansson att ta det lugnt och parkera sig i tevesoffen. Han är pensionär, har genomgått en stor hjärtoperation och dessutom brutit ryggen. – Har man jobbat hela livet, så kan man inte sitta stilla, säger Tonny.

Han bor i Bergvik utanför Söderhamn tillsammans med hustrun Eva. Paret har fyra vuxna barn och tio barnbarn och drev tidigare ett litet jordbruk. Eller rättare sagt, det var Eva som skötte gården medan Tonny åkte landet runt som byggnadsarbetare, främst på byggen av kärnkraftverk och processindustrier.

1999 sålde de gården för att varva ned i en stuga i skärgården. Stugan byggdes med Solosågen de valde att behålla på auktionen av gårdens lösöre.

– Jag tyckte inte att den värderades tillräckligt högt och dessutom hade vi användning av sågverket, förklarar Tonny.

ENFORMIGT PÅ ÖN

Livet i stugan blev med tiden för enformigt. Lugnt och tyst, en och annan båt passerade. Det var inget för ett par vana vid arbete, fart och fläng. Istället köpte de skogsgården i Bergvik som är Evas hemtrakt.

Gården behövde renoveras och Solosågen fick sällskap av lilla Solohyveln från Logosol. Den gjorde stor nytta vid hyvling för eget bruk,

Den mest efterfrågade produkten är hyvlade fasadbräder.

men ryktet om de specialtillverkade listerna spred sig och så blev hyvelmaskinen för liten.

Nästa steg blev Logosols fyrkuterhyvel PH260. Solohyveln fick vara kvar för att dimensionera virket inför hyvlingen.

– Jag har en byggsåg, men det är smidigare att klyva på Solohyveln, förklarar Tonny.

BESTÄLLNING MED SIGILL

Verksamheten svällde snabbt till en liten firma med namnet Vedmyra Trä. En av kunderna var ett byggvaruhus som köpte speciallister. En annan kund var ett byggföretag som renoverade ett K-märkt hus i Uppsala.

– De kom hit och tittade och tyckte att det blev dyrt, men sedan kom en beställning på 1500 meter list på ett brevpapper med sigill. De blev nöjda

FAKTA: Farlig byggsåg

Över tusen personer om året skadas varje år av byggsågar och andra snickerimaskiner.

Proffsen är enligt Arbetsmiljöverket lika drabbade som hobbyverksamma. Hälften av de rapporterade olyckorna sker i bygg- och snickeribranschen.

Den farligaste maskinen är byggsågen. Plocka aldrig bort skydd och håll fingrarna borta från klingan.

Det säkraste sättet att dimensionera virke, är att göra som Tonny Kristiansson har gjort. Han ställde undan sin byggsåg och använder istället Logosols hyvel SH230, som har inbyggd klinga och automatisk genommatning.

och gjorde även efterbeställningar, minns Tonny.

När firman hade tagit fart, gjordes ett mindre trevligt fynd vid en läkarundersökning. Hjärtat var farligt nära en infarkt och följden blev en bypass-operation. Sedan startade hyvlandet igen, i större omfattning än tidigare. Nu räckte inte Solosågen till, utan Tonny började köpa virke från stora sågverk i regionen. För att kunna köpa större mängder virke till lägre pris, investerade han i ett stort lagertält.

– Vi beställer en fullastad bil med

släp varje vår och hyvlar mellan 80 och 100 kubikmeter om året, berättar Tonny.

SONEN TAR ÖVER

Största volymen är klädselbrädor. Det går åt ett par tusen löpmeter per hus och hittills i år har Verkmyra Trä levererat fasad till två hus. Det hade blivit mer om det inte vore för att Tonny förra hösten året föll så illa att han förstörde en ryggkota. Det blev komplikationer och först i somras var han i så pass bra skick att han kunde börja hyvla igen.

– Det är tur att jag har barn. Även om jag har svårt att gå, så kan jag sköta hyveln om jag får hjälp. Läkaren har förbjudit mig att lyfta mer än åtta kilo, säger Tonny.

Numera jobbar sonen Jan-Erik i hyvleriet. Han gör mer än hjälper sin far, tillsammans har de skapat ett arbetstillfälle i en byggd med hög ungdomsarbetslöshet. Inflödet av uppdrag räcker för att föda en person.

VÅGA TA BETALT

Det är många som drömmer om att försörja sig på småskalig träförädling. Hur gör man? Tonny vidareutbildade sig på 1990-talet till kalkylingenjör, men trivdes inte bakom ett skrivbord.

– Men jag vet hur jag tar betalt, det har jag till och med diplom på, säger han.

Nyckeln till framgångsrikt företagande är att våga ta betalt, anpassa sortimentet till efterfrågan och göra så bra jobb att kunderna kommer tillbaka.

Fakturafrie materialer

Tømmer som ellers bare ville gått til energivirke, utnyttes til materialproduksjon på Solli gård. Hornveden blir ved.

– Jeg regner ikke på hva jeg kan tjene på saga. For meg er det et spørsmål om hvor mye jeg sparer.

Med det som utgangspunkt mener Dan Hjorteseth at det ikke tok lang tid før hans halvpart av investeringen i en gårdssag var spart inn.

– Det begynner å bli en stund jeg kjøpte materialer i en byggvareforretning. Husker ikke beløpet, men den regningen var stor, sier Hjorteseth.

Så langt inn i skogen du kan komme i vestfoldkommune Stokke ligger Solli gård. På gården han kjøpte for sju år siden, regjerer Dan Hjorteseth. Med kjøttproduksjon og liten økologisk melkekvote på 90.000 liter basert på den lokale rasen jarlsbergfé, er det driftsmessige fundamentet lagt.

– Jeg har kjøpt gården på lånte penger og har investert en god del i bygninger. Derfor må jeg ha mange ben å stå på i en tid der tradisjonelt landbruk ikke gir stor avkastning, sier han.

ELEVBESØK

Tre vinterfora sauer, noen hytter for overnatting og en påbegynt pølsefabrikk er noe av det som gir og skal gi klingende mynt. Sauene hjelper til med å opprettholde beitemene, og er trivelige dyr for de mange skoleelevene som er innom gården på kortere eller lengre besøk. Elevene lærer å melke på gammelt vis, og de kan være med å bygge nytt hus til sauene.

– Da benytter jeg saga til å skjære skalker av stökkene. Elevene hugger spor slik at vi kan lafte bygget sammen, sier han.

Men saga er ikke kjøpt inn primært for elevenes skyld.

– Årsaken til at naboen og jeg gikk sammen om å kjøpe egen sag, var at vi tidligere hvert år fikk besøk av en kar med mobilt sagbruk. Han skar noen stokker hver vinter. Da han sluttet og vi måtte ty til byggevarehusene, skjønte vi at det var mye å spare på å ha ei sag selv, sier Hjorteseth.

Til tross for at han har stor bygningsmasse i dag, har han planer for ytterligere utvidelser. I tillegg liker han å bruke treverk på gjerdene rundt det 500 mål store beitearealet.

– Behovet for materialer er stort. Nå koster det meg nesten ingenting. Kostnaden er jo bare egen arbeidsinnsats, sier han.

GOD KVALITET

Hjorteseth og naboen valgte det han selv betegner som den største hobby-saga han fant i markedet. Med den produserer de det de trenger av materialer basert på tømmer fra egen skog.

– Vi har gjort litt leieskur, men i utgangspunktet har vi ikke basert oss på det, sier Hjorteseth som mener at kvaliteten på det han kan produsere fint holder til en garasje eller et redskapsskjul.

I blant blir noen av materialene litt for tynne eller litt for tykke. Det betyr lite for Hjorteseth som sorterer dem ut og legger dem i en egen haug.

– Jeg får alltid bruk for de ukurante størrelsene, sier han.

Det er nettopp ukurante størrelser som er en av de store fordelene med å ha eget sagbruk, mener Hjorteseth som viser fram dragere på 10"x4" som bærer konstruksjonen i taket på garasjen.

– Alternativet ville være limtre. Den er mye dyrere, og den ville vært høyere og ta mer plass slik at jeg måtte velge en mindre garasjedør, sier han.

Begrepet ukurant gjelder også tømmeret han skjærer materialene sine fra. Tørrgran, lauv av alle slag i alle slags kvaliteter blir gode nok materialer.

– Vi kan utnytte virke som ellers ville gått til slipp, sier Hjorteseth som bruker hornveden til brensel.

LETT Å LÆRE

– Hvis noen skal bygge en gård, er det første de burde kjøpe et eget sagbruk, mener Hjorteseth.

Han hevder at han ikke kunne noe om å skjære materialer før han kjøpte saga.

– Sagbruket, Logosol Lumber Mate 2000, kom flatpakket. Det var en fordel siden jeg lærte saga å kjenne da jeg monterte den, sier han.

Og når Hjorteseth er på Dyrsku'n sørger han alltid for må få gode råd og tips av leverandøren.

– Det er ikke så vanskelig, påstår han.

Dan Hjorteseth mener at han sparer mye på å skjære materialer av egen skog på egen sag.

Garasjen er bare en av mange bygninger på gården der Hjorteseth har benyttet egenproduserte materialer.

Ny generasjon gårdssag

Den tradisjonelle gårds-saga forsvinner med kårkallen. Men en ny type gårdssag er på vei inn på landsbygda.

I følge Arve Stenstad, daglig leder i Logosol AS, omsetter 7-8 ulike forhandlere årlig rundt 500 sagbruk til en pris mellom 20.000 og 100.000 kroner.

– Har du behov for å skjære fem kubikkmeter i året, trenger du ikke mer enn den billigste varianten, sier han.

Stenstad legger følgende regnestykke til grunn for påstanden om at det er lønnsomt å investere i egen sag:

– Ta utgangspunkt i at du ved

salg får gjennomsnittlig 250 kroner for kubikkmeteren levert tømmer. Sager du den kubikkmeteren selv, får du 200 meter 5" bord a 10 kroner meteren. Da har du allerede spart 1750 kroner på første kubikkmeteren, sier han.

Kjøper du et lite sagbruk til 50.000 kroner, sager noen få kubikkmeter i året og tar hensyn til avskrivning over 10 år, blir regnestykket gunstig, hevder Stenstad.

Han mener også det er et poeng at du da kan plukke de emnene fra egen skog som er best til ditt formål.

– Det øker verdien enda mer, sier han og legger til at det ikke kreves forkunnskap.

– Med på kjøpet får du den opplæringen du har behov for, sier han.

”Vi har skogen vår 700 meter over havet”

– Jeg har drevet med lafting i de siste 20 åra og bygd stabbur, anneks og mindre hytter for kunder rundt om i distriktet forteller Ola Bergum.

På tunet til familien Bergum står det laftete hus som generasjoner har levd og virket i. Slike fine og staselige tømmerbygninger er fantastisk flotte å se på og en kan fornemme historiene som ligger i disse husa.

Gudbrandsdalen er kjent for sine tradisjonsrike gårdstun med mange hus som er bevart i sin opprinnelige form. Klimaet her i dalen er tørt og det er en avgjørende faktor for at tømmerkassene er så godt bevart i gjennom så mange år. Ja, for husene kan ofte være både 100 og 200 år gamle.

Ola Bergum som i dag er kårkaill viser oss rundt på gården og forteller om både skifer bruddet som de har tatt ut skifer i for å bygge murer og lagt golv av. Og vi ser at håndverkstradisjonen er tatt godt vare på her i

gården både når det gjelder skifer og ikke minst tømmer.

– Jeg har drevet med lafting i de siste 20 åra og bygd stabbur, anneks og mindre hytter for kunder rundt om i distriktet forteller Ola.

– Vi har skogen vår på teiger som ligger helt opp på 700 m.o.h. og furua som vokser her er et bra utgangspunkt for å lage tømmer hus som kan stå i mange generasjoner.

Laftetømmeret blir i dag saget opp på en 7,5 m lang Solosag M7 og lagt til tork.

– Når tømmeret har tørket rettes stokkene før vi freser avrundning og medrag med Logosol tømmerfres. Solosaga er utvidet med en halv benk slik at laftestokker med lengde inntil 7 m kan sages og freses.

– Vi har E8000/8kw elsag og BS350/båndsag på sagbenken og begge kjøres med den automatiske fremmingen. Dette utstyret er perfekt til vårt bruk og resultatet blir bra.

Den dagen Logosol er på besøk er sønnen Bjørn Ove i skogen og hogger tømmer. Han tar ut virke for lafting

og skal i vinter lafte i lag med sin far for å lære seg håndverket slik at tradisjonen kan føres videre.

Av det tømmeret som ikke blir brukt til laft eller materialer blir det laget ved av, så alt som avvirkes fra egen skog blir utnyttet.

Det er trivelig å besøke en slik gård og vi legger spesielt merke til at det her i gården er folk med sanns for orden og kvalitet.

Vi takker for besøket og ønsker Ola og Bjørn Ove lykke til med saging og lafting.

Aldri har forskjellen mellom råvarepris og foredlet vare vært større

Nå er tiden inne for at du skal ta vare på eget tømmer.

Aldri har vel forskjellen mellom råvarepris og ferdig produkt vært større.

For deg so har tilgang på tømmer er vel et lite sagbruk en av de investeringene du tjener best på.

Du kan sage de lengder og dimensjoner som trengs for ditt vedlikeholdsprosjekt. Samtidig kan du selv bestemme hva du vil bruke de beste kvalitetene til.

Tettvokst gran er best egnet til ytterkledning og du kan være stolt over at du har sørget for at vestveggen på huset er like bra når neste generasjon tar over.

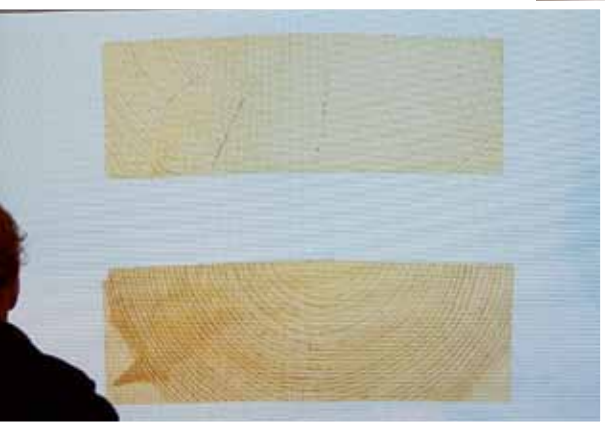
Gleden med å kunne nytte egen skog til eget bruk kan bare overgåes med trivselen saginga gir deg.

I Logosol har vi i 10 år nå levert sagbruk, høvler og snekkermaskiner til flere tusen fornøyde kunder i Norge, og vi feirer stolt 10-årsjubileum med et større utvalg enn noen gang.

Arve Stenstad, daglig leder i Logosol AS

Bättre än lufttorkning

Trädens biologi förklaring till färre sprickor och minskad kupning

Lufttorkning fungerar bra om du ska använda virket för att bygga hus. Men du kan inte lita på vårvindarna för att torka ned till möbeltorr.
– Det är biologin som gör att möbelvirke måste torkas på konstgjord väg, säger Svante Larsson som tillsammans med Leif Mattsson står bakom Sauno-torken.

– Med Sauno-metoden torkar virket på samma antal veckor som det krävs år för att nå samma fuktkvot med lufttorkning, säger Leif Mattsson och Svante Larsson. Till vänster skillnaden mellan lufttorkat och saunotorkat virke (underst).

Svante är en av ägarna i företaget Plano System, där Leif är anställd. Han har ett förflutet som gymnasie-lärare i kemi och biologi.

När Leif visade honom den nykonstruerade Sauno-torken, granskade han den utifrån sina kunskaper om biologi och träförädling.

LEVER BARA PÅ YTAN

– Principen är långtifrån ny och användes av möbelsnickare redan på 1800-talet, konstaterar Leif.

Skillnaden är att vetenskapen idag

kan förklara hur processen fungerar och varför resultatet blir så mycket bättre.

– Svaret ligger i trädets fysiologi, säger Svante.

Träd lever bara på ytan, mellan barken och några millimeter in i träden. Resten är död ved med en automatisk funktion som skickar upp vatten till kronan och stänger in det i cellerna (kärl och trakeider) vid torka. Mekanismen fortsätter att fungera även när trädet är avverkat och uppsågat.

– En kubikmeter rått nysågat virke kan innehålla 250 liter vatten, säger Svante.

Lufttorkning klarar inte av att avlägsna allt detta vatten. Den döda veden reagerar precis som vid extrem torka och stänger inne vattnet. Det spelar ingen roll om man sågar upp det i tunna skivor.

ÖPPNAR PORERNA

Lösningen är att förändra cellerna så att de inte kan stänga in vattnet. Därför börjar processen enligt Sauno-metoden med att vatten och värme tillförs. Den vattenånga som bildas öppnar då permanent cellens s.k. ringporer. Därefter börjar själva torkningen under låg värme och eftersom porerna är öppna, går det mycket snabbare och med bättre resultat än vid lufttorkning.

– Torktiden räknas i samma antal veckor som det tar år vid lufttorkning i uppvärmda lokaler. Att torka fura ned till möbeltorr 7-9 procent går på 3-4 veckor. Det skulle krävas 3-4 år för att komma ned till samma fuktkvot med lufttorkning, säger Leif.

BEPRÖVAD METOD

Genom att porerna är öppna under torkningen, uppstår mindre spänningar, vilket leder till färre sprickor. Ofta blir det inte ens ändsprickor i en Sauno-tork.

Metoden är som sagt långtifrån ny. Den användes redan på 1800-talet, men föll i glömska när industrialiseringen krävde snabbare flöden. På de stora sågverken har torkning med fukt och värme åter kommit till heders, för att minska torkskadorna.

– Tyvärr använder industrin metoden för att samtidigt få ned torktiderna, vilket inte ger den allra bästa kvalitet. Det får man genom att torka själv enligt Sauno-metoden, summerar Svante Larsson och Leif Mattsson.

Har du skärpan?

De flesta vet hur det känns att arbeta med slöa verktyg. Få vet dock hur enkelt det är att få full kontroll över både skärpan och eggvinkeln!

Med Tormek slipsystem kan du enkelt slipa alla dina eggverktyg rakbladsvassa. Ett professionellt slipsystem ger minimalt slitage på dina verktyg då inget överflödigt stål slipas bort. Samtidigt får du en välslipad egg i rätt vinkel som håller skärpan längre.

NYHET
DBS-22
JIGG FÖR
BORRSLIPNING

Besök oss på vår hemsida
www.tormek.com

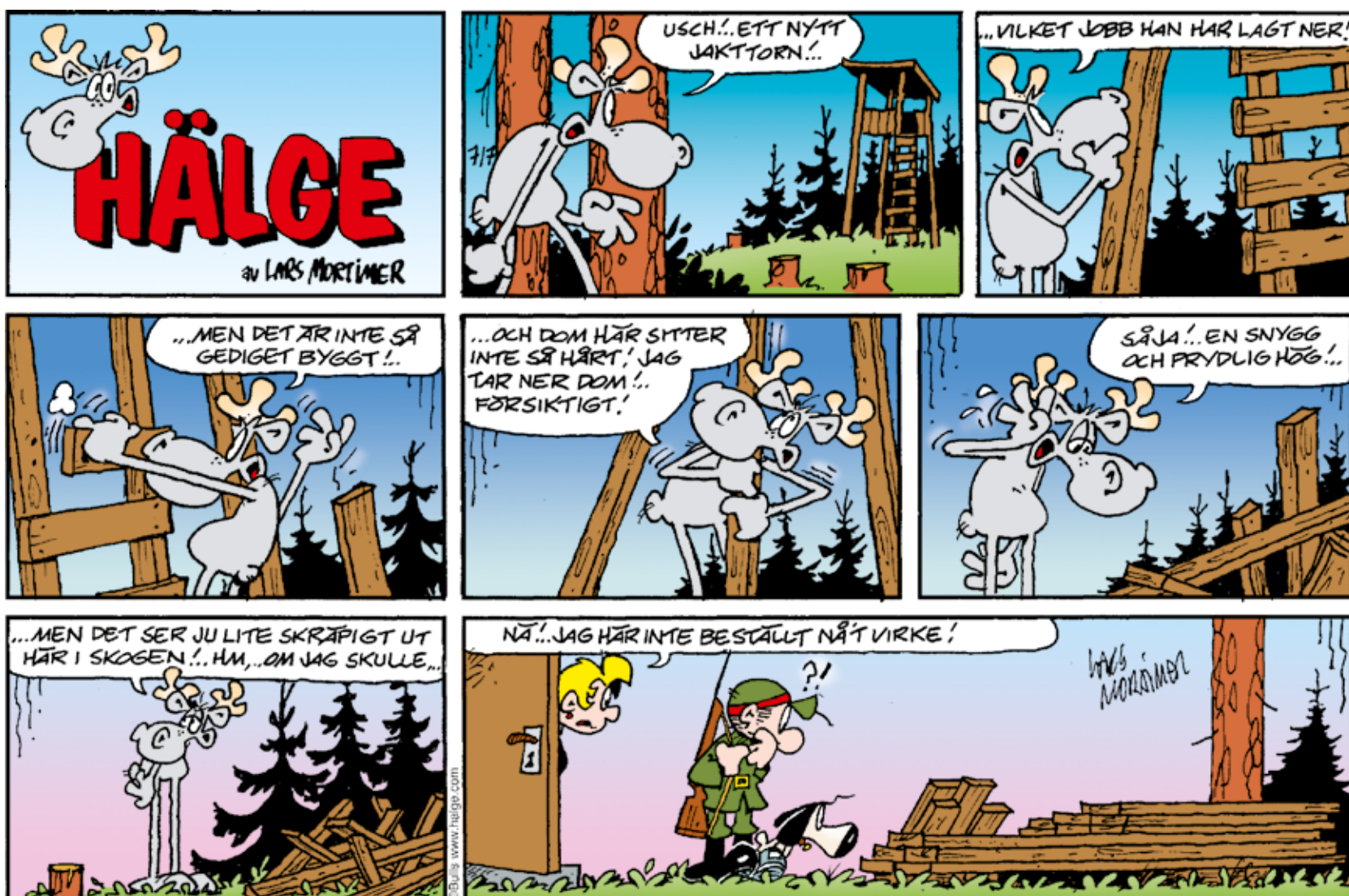
Jigg för maskinhyvelstål

Jigg för profilstål

7
ÅRS
GARANTI
 MADE IN SWEDEN

TORMEK®
Sharpening Innovation

Examen i byggskolan

Ett prydligt såghus var familjen Öbergs byggkola för framtida projekt.

Ett prydligt såghus. Det blev första projektet med nya Solosågen för Donald Öberg och hans vuxna barn Mattias och Sandra.

– Det var en utbildning för framtida byggprojekt, säger Donald.

Familjen bor utanför Husum norr om Örnsköldsvik. Donald gick timringskurs hos Logosol för tre år sedan. Året efter gick Mattias och Sandra kursen. Efter kurserna var hela familjen riktigt sugna på att börja timra, men det dröjde innan man kom till skott.

– Vi köpte Solosågen i våras, berättar Donald.

Under bygget av såghuset fick barnen lära sig alla moment, från grundläggning till takstolar.

Såghuset isolerades och fick även innerpanel för enklare rengöring från sågspån.

– Här kan vi stänga in oss i vinter och tillverka timmer, säger Donald.

Första projektet för den lilla timmerhusfabriken är en sommarstuga. Dessutom får familjen Öberg, Räkna med att bli ett besöksmål i trakten. Flera har redan förvarnat om att de ska komma på besök.

Hur får man barnen intresserade av att såga, timra och snickra? Enligt Donald krävdes det ingen övertalning. Mattias stora intressen är jakt och fiske. Sandra jobbar som skogsmaskinförare.

– Det här är ett gemensamt projekt. Vi har skog och det finns mark att bygga stugor på, säger Donald som i förlängningen ser en möjlighet att timra stugor även åt andra.

Mästarkurser

Logosols utbildningar i timring är inte bara uppskattade av eleverna. I Tyskland anses de hålla mästarklass.

Under 2010 genomfördes sex kurser hos Logosol i Sverige med totalt 60 deltagare.

Dessutom reste läraren Tycho Loo till Tyskland där hänförliga elever fick lära sig den svenska timmerbyggnadskonsten.

Hantverkare har en helt annan status i Tyskland. I kursen deltog timmermästaren Erich Pohl. Han har rätt att utfärda mästarebrev och bestämde på stående fot att Tycho med sina djupa kunskaper är värd en mästartitel.

Eftersom utnämningen inte följde det vanliga reglementet, blev det en hederstitel. Tycho fick ändå den

rikt utsmyckade mästarevästen.

Anmäl dig till Logosols timmerkurser nästa år, så får du en mästareutbildning. Mer information finns på www.logosol.se. Du kan även anmäla dig till timringskurser i sydtyska Bad Saulgau.

Här utnämns Tycho Loo till mästare i timring av Erich Pohl.

Drakarnas drottning

besökte Sverige för att lära sig att bygga ett hållbart Bhutan

Konungariket Bhutan tar hjälp av Solosågen för att modernisera landet och höja bruttonationalprodukten av lycka. Drottningmodern besökte Sverige i slutet av oktober för att lära sig mer om ekologiskt byggande och småskalig träförädling.

Sågresultatet får med beröm godkänt. Fr v drottningmodern av Bhutan, Anders Nyquist, Chime P Wangdi och Bengt-Olov Byström.

FAKTA: Drakens land

Bhutan är en buddistisk monarki. På det egna språket heter landet Druk Yul, vilket betyder drakens land.

Yta: Något större än Jämtland.

Befolkning: 691 000

Huvudstad: Thimphu med 90 000 invånare.

Klimat: Bhutan ligger i bergskedjan Himalaya. I söder är klimatet subtropiskt, i norr arktiskt.

Ekonomi: Majoriteten arbetar inom småskaligt jord- och skogsbruk.

Skog: 65 procent av landets yta.

Statsskick: Demokrati sedan 2008

Export: Begränsad, främst el från vattenkraft till Indien, men även råvaror som livsmedel och kalk.

Källa: CIA World Factbook

Drottningmodern av Butan, Ashi Dorji Wangmo Wangchuck, och arkitekt Anders Nyquist.

Bhutan är ett av världens minsta och mest slutna länder med knappt 700 000 invånare. Det var fram till 2008 en enväldig monarki, inklämd mellan Indien och Kina i östra delen av Himalaya. Befolkningen är i huvudsak småbrukare och landet har knappt någon industri. De största resurserna är vattenkraft och skog, men dessa utnyttjas bara i blygsam omfattning.

LYCKAN ÄR VIKTIGAST

Kung Jigme Singye Wangchuck tog 1998 initiativet till att öppna och demokratisera landet. Han och drottningen Ashi Dorji Wangmo Wangchuck abdikerade 2006 och efterträddes av sonen Jigme Khesar Namgyal Wangchuck. De första demokratiska valen genomfördes 2008.

Den forna drottningen bär nu titeln

drottningmodern och arbetar genom stiftelsen Tarayana för att modernisera Bhutan. Målet är inte ekonomisk tillväxt utan största möjliga lycka. Landet har därför infört begreppet bruttonationallycka.

Som ett icke industrialiserat land har Bhutan chansen att gå direkt till ett ekologiskt hållbart samhälle. Som exempel används knappt något bekämpningsmedel i jordbruket. Det finns också en lag om att minst 60 procent av landet ska vara beskogad. Landets ledning vill inte ha storskaliga lösningar som förstör en orörd idyll.

HJÄLP FRÅN SVERIGE

Drottningmodern och hennes stiftelse har tagit hjälp från Sverige. Anders Nyquist är en av landets mest erfarna arkitekter inom ekologiskt byggande. Han samarbetar sedan många år med Logosol.

Logosols småskaliga lösningar passar perfekt i Bhutan. Där finns knappt några vägar, däremot mycket skog som idag förädlas med ålderdomliga metoder, berättar han.

Anders och hustrun Ingrid besökte för en tid sedan Bhutan för att presentera sina idéer. Landets högsta ledning blev så intresserad att drottningmodern beslutade att på ort och ställe studera vad Anders Nyquist åstadkommit i hemlandet.

Hon anlände i slutet av oktober, för att besöka Rumpans ekoby söder om Sundsvall, där Anders och Ingrid förverkligat sina tankar om ekologiskt byggande. Dessutom besöktes Laggarbergs skola i Timrå, en av landets mest kretsloppsanpassade byggnader.

Solosågen var en av huvudpunkterna vid besöket i ekoby. Logosols

grundare Bengt-Olov Byström fanns på plats för att demonstrera det sågverk paret Nyquist i många år använt i sitt eget byggande. Drottningmodern och hennes följe av i huvudsak damer var mycket intresserade. En av dem, Chime P Wangdi, generalsekreterare i Tarayana-stiftelsen, bad att få provköra Solosågen.

PASSAR KVINOR

I traditionella kläder ställde hon sig obekymrad om sågspånet vid sågverket och vevade fram motorsågen.

Det här är perfekt för Bhutan. Sågverket gör det möjligt för kvinnor att delta i utvecklingen av vårt land, var hennes reaktion.

Drottningmodern frågade ut Bengt-Olov Byström om hur det lilla sågverket används i andra länder.

Med den här tekniken kan kvinnorna hjälpa till med utvecklingen av landet, konstaterade Chime P Wangdi efter att ha provkört Solosågen.

Vill du bli "proffs-bloggare" för Logosol?

Logosols tidning på nätet, www.nysagat.se, ska bli ännu mer angelägen. En av satsningarna är bloggar om småskalig träförädling och allt som hör till.

Vi söker dig som vill berätta om dina projekt för likasinnade, i text och bilder. Vi söker kort och gott "proffs-bloggare". Med det menar vi att du får en egen plattform på nätet, där du regelbun-

det får lufta dina tankar och erfarenheter. Är du intresserad? Kontakta Logosol på telefon 0611-182 85 eller e-posta info@logosol.se. Skriv bloggare i ämnesraden.